PROGRAMA FORMATIU D'INFERMERIA PEDIÀTRICA

Generalitat de Catalunya
Departament de Salut

Hospital Universitari de Girona
Doctor Josep Trueta

Índex

1. Presentació 4

2. Definició i perfil professional de l'especialista d'infermeria pediàtrica vinculat a les seves competències professionals 5

3. Característiques generals del programa d'infermeria pediàtrica 8

3.1 Aspectes bàsics 8

3.2 Tutors 8

3.3 Importància de l'avaluació 9

4. Metodologia docent en el programa formatiu d'infermeria pediàtrica 10

4.1 Règim jurídic de la formació 10

4.2 Objectiu general 10

4.3 Metodologia 11

5. Competències de l'especialista en infermeria pediàtrica i resultats d'aprenentatge 12

5.1 Competències en comunicació 12

5.2 Competències en gestió clínica 13

5.3 Competències docents 15

5.4 Competències en investigació 16

5.5 Competències d'intervenció avançada en l'àmbit pediàtric 17

5.5.1 Nounats, nens i adolescents sans 17

5.5.2 Nounats amb problemes de salut 19

5.5.3 Nens i adolescents amb problemes de salut 22

5.5.4 Nounats, nens i adolescents atesos en unitats de cures intensives i urgències 25

6. Organització del programa formatiu. Activitats mínimes i atenció continuada (guàrdies) 27

6.1 El cronograma del programa formatiu 28

6.2 Activitats formatives mínimes per a la superació del programa formatiu i els diferents dispositius de rotació 29

6.3 Formació en protecció radiològica 32

6.4 Atenció continuada 33

7. La prestació de serveis en concepte d'atenció continuada (guàrdies) durant el període formatiu 33

7.1. Distribució percentual del número d'hores d'atenció continuada a realitzar durant la residència distribuïdes per estades 34

8. Formació continuada 34

9. La metodologia de la investigació 35

10. Els responsables de la docència, supervisió i avaluació del programa formatiu 36

10.1. El tutor i les seves relacions amb el resident i l'administració 36

10.1.1 La relació tutor/resident 37

10.1.2 Relació tutor/administració 38

10.2. El col•laborador docent 38

11. La avaluació 39

11. 1. Tipus d'avaluació 39

11.2. Comitè d'avaluació 42

12. Annexos 43

12.1. Annex1 43

12.2. Annex 2 44

12.3. Annex 3 48

12.4. Annex 4 49

1. Presentació

Denominació oficial: Infermeria Pediàtrica.

Durada: Dos anys.

Formació prèvia: Diplomat/Graduat Universitari en Infermeria.

Programa elaborat en base a la publicació del Butlletí Oficial de l'Estat núm. 157 de dimarts, 29 de juny de 2010, secció III: Ordre SAS/1730/2010 de 17 de juny, per la qual s'aprova i publica el programa formatiu de l'especialitat d'Infermeria Pediàtrica.

La Llei 44/2003, de 21 de novembre, d'ordenació de les professions sanitàries i pel Reial Decret 450/2005, de 22 d'abril, sobre especialitats d'infermeria constitueixen un pas important en el model de desenvolupament de la professió infermera doncs consolida la participació professional en la cura en la infància i en l'adolescència, en tots els nivells d'atenció, des d'un enfocament biopsicosocial i en els diferents aspectes de promoció de la salut, prevenció de la malaltia, recuperació i rehabilitació. Aquesta formació avançada, és clau i útil per al sistema sanitari.

L'atenció a la salut infantil ha experimentat una millora evident en les últimes dècades com a conseqüència, entre altres factors, dels avenços tecnològics, de l'eficàcia dels tractaments i qualitat de les cures, de les activitats vinculades amb la promoció de la salut i la prevenció de les malalties, així com per la millora de la situació socioeconòmica en els països desenvolupats. Totes aquestes circumstàncies han influït en la reducció progressiva de la mortalitat infantil i perinatal provocant, com assenyala el Pla Estratègic Nacional d'Infància i Adolescència 2006-2009, un canvi accelerat en els patrons de morbiditat i en els motius de consulta.

La societat actual planteja nous reptes derivats del gran increment produït en els embarassos d'adolescents, en les malalties de transmissió sexual, en les interrupcions voluntàries de l'embaràs i en el consum de drogues com a conseqüència de la baixa percepció de risc que tenen els adolescents.

D'altra banda, en la societat actual també es plantegen de forma més precoç altres problemes que ocasionen greus riscos per a la salut, com són els trastorns en l'alimentació (anorèxia, bulímia, obesitat o les dietes no saludables) o els problemes de salut mental , que afecten al voltant d'un 20% als menors.

Així mateix, un fenomen de gran rellevància a tenir en compte en l'àmbit de l'assistència pediàtrica, és el de la immigració.

La Infermeria Pediàtrica actual, ha de donar una resposta adequada a la necessitat de personalitzar les cures i la seva coordinació entre els diferents nivells assistencials. Aquest enfocament humanístic de l'especialitat, possibilita recuperar les cures tradicionals, fomentant el vincle afectiu, la utilització del massatge i el tacte, la lactància materna, la incorporació dels pares en la cura i tractament del nadó, nen i adolescent, tenint presents els factors culturals, l'escolarització de l'infant hospitalitzat i fent especial èmfasi en l'educació per a la salut.

Aquest programa constitueix un pas important en el model de desenvolupament de la professió infermera dissenyat per la Llei 44/2003, de 21 de novembre, d'ordenació de les professions sanitàries, i pel Reial Decret 450/2005, de 22 d'abril, sobre especialitats d'infermeria. La implantació d'aquest model ha de ser necessàriament progressiva i dur a terme tenint en compte les pautes contin-

gudes en la disposició addicional tercera de l'esmentat Reial Decret, les característiques pròpies de cada servei de salut així com les competències que corresponen a les comunitats autònomes en matèria de planificació, organització i gestió de recursos humans.

En el present programa d'infermera especialista en Pediatria, interessa ressaltar que s'adequa a les necessitats actuals de l'Atenció Pediàtrica, adaptant els períodes de rotació als nivells de competència que requereix el perfil professional de la infermera pediàtrica d'una manera flexible i individualitzada, establint estàndards mínims desitjables i màxims en els objectius d'aprenentatge i possibilitant l'avaluació de tot el procés per tal de garantir la seva qualitat.

El Programa desenvolupa diferents àrees competencials en l'àmbit pediàtric:

1. Competències en intervenció avançada en l'àmbit pediàtric:
    a. Nadons, nens i adolescents sans.
    b. Nounats amb problemes de salut.
    c. Nens i adolescents amb problemes de salut.
    d. Nadons, nens i adolescents atesos en unitats de cures intensives i urgències.
2. Competències en comunicació.
3. Competències en gestió clínica.
4. Competències docents.
5. Competències en investigació.

És fonamental una bona preparació de les futures infermeres pediàtriques, per tal que siguin capaços de donar una millor atenció a l'usuari, més accessible, més humana, més integral i més eficient. Aquest programa ha de ser un instrument dinàmic que ha de ser revisat periòdicament per garantir la qualitat de la formació i adaptar-se a les necessitats canviants del desenvolupament científic i de la nostra societat.

2. Definició i perfil professional de l'especialista d'infermeria pediàtrica vinculat a les seves competències professionals

L'/la infermer/a especialista en infermeria pediàtrica, és el professional capacitat per proporcionar cures d'infermeria especialitzats de forma autònoma, durant la infància i adolescència, en tots els nivells d'atenció, incloent la promoció de la salut, la prevenció de la malaltia i l'assistència al nadó, nen o adolescent sa o malalt i la seva rehabilitació, dins d'un equip multi professional i en col•laboració amb infermers/es especialistes d'altres àrees.

Així mateix és el professional que, amb una actitud científica responsable, exercirà el lideratge en l'àmbit de la cura al nounat, nen i adolescent, sa i amb processos patològics aguts, crònics o discapacitat, i està capacitat per planificar, executar i avaluar programes de salut relacionats amb la seva especialitat i desenvolupar treballs d'investigació i docència per millorar la qualitat dels serveis i col•laborar en el progrés de l'especialitat.

Les competències que conformen el perfil de la infermera especialista en Infermeria Pediàtrica tenen el seu inici en les competències treballades al llarg de la formació de grau, essent l'àmbit de l'especialitat on la infermera interna resident (IIR) adquirirà el seu màxim desenvolupament i especificitat.

En finalitzar el programa de formació, l'especialista en infermeria pediàtrica ha de ser competent i en conseqüència estar capacitada per:

1. Establir una interacció professional amb el nadó, nen, adolescent i família, demostrant habilitats, coneixements i actituds per a la relació terapèutica, tenint en compte la diversitat cultural, amb la finalitat d'identificar àrees de cures, contribuir a l'adquisició d'habilitats d'autocura, afavorir el benestar i acompanyar en els processos que comporten una pèrdua o un canvi de vida.

2. Mantenir una comunicació eficaç amb l'equip, amb altres professionals, institucions, grups socials, així com amb els diferents nivells d'atenció dels serveis de salut, utilitzant els recursos disponibles, que faciliti l'intercanvi d'informació i contribueixi a una millora en les cures prestades en un clima de col•laboració multiprofessional.

3. Liderar, coordinar i dirigir els processos de gestió clínica per fer més eficient l'atenció i adaptada a les necessitats dels nadons, nens, adolescents i famílies.

4. Exercir lideratge en l'equip de salut i en altres grups socials i professionals, portant a terme activitats de coordinació de grups i el treball en equip.

5. Gestionar, liderar i coordinar l'activitat assistencial i els serveis d'infermeria, garantint la millora contínua de la qualitat de les cures.

6. Gestionar els sistemes d'informació relatius a la pràctica professional garantint el secret professional i la qualitat dels registres.

7. Realitzar educació per a la salut a l'infant, adolescent, família i comunitat, identificant les necessitats d'aprenentatge, dissenyant, planificant i portant a terme intervencions per promoure, fomentar i mantenir estils de vida saludables, prevenir riscos i aconseguir el major nivell d'autocura possible o de cura a altres, en els diversos àmbits d'actuació en qualitat d'assessor-expert.

8. Desenvolupar activitats docents dirigides a les infermeres, infermeres especialistes i altres professionals de la salut, encaminades a afavorir el desenvolupament de la professió i millorar la qualitat de l'atenció a la salut de la població infantil i juvenil.

9. Basar la seva pràctica clínica en la millor evidència disponible per contribuir a una millora contínua en la qualitat de les cures prestats en l'àrea de l'especialitat.

10. Generar coneixement científic en infermeria pediàtrica i impulsar línies de recerca i difondre'l per millorar la pràctica clínica i incrementar els coneixements de l'especialitat.

11. Valorar de forma integral i contextualitzada al nadó, nen, adolescent i família detectant qualsevol anomalia i possibles dèficits en les seves necessitats, elaborant judicis clínics professionals, planificant les intervencions i resolent de forma autònoma els problemes identificats i / o derivant a un altre professional .

12. Gestionar les cures d'infermeria orientats a la satisfacció de les necessitats, derivades dels problemes de salut del nadó, nen, o adolescent, i a la prevenció de complicacions, garantint una pràctica segura i de qualitat.

13. Prestar cures integrals al nadó, nen, adolescent i família des d'una perspectiva ètica i legal, amb respecte, tolerància, sense enjudiciaments, amb sensibilitat a la diversitat cultural, garantint el dret a la intimitat, la confidencialitat, la informació, la participació, l'autonomia i el consentiment informat en la presa de decisions.

14. Detectar i actuar en situacions de sospita d'abús sexual o maltractament infantil seguint els protocols d'actuació establerts per assegurar el benestar del nadó, nen o adolescents.

15. Valorar la repercussió de l'hospitalització i dels processos de malaltia que impliquen una pèrdua o un canvi de vida, del nadó, nen, adolescent i família, establint una relació terapèutica que faciliti la seva adaptació a la unitat, a un afrontament adequat i afavoreixi la implicació progressiva en les cures.

16. Realitzar amb habilitat, eficàcia i eficiència els diferents procediments, proves diagnòstiques i tractaments derivats dels diferents problemes de salut en el nadó, nen i adolescent, tenint en compte els diferents nivells de cures i assegurant una pràctica professional basada en els principis ètics, legals i de seguretat clínica.

17. Planificar les cures a l'alta hospitalària amb els pares/tutors del nadó i de forma conjunta amb el nen/adolescent i la seva família. Elaborar l'informe de continuïtat de cures i garantir una assistència professional adequada al domicili, coordinant, l'atenció necessària amb els professionals dels diferents nivells: atenció primària, especialitzada, serveis socials, dispositius d'acollida o adopció.

18. Valorar i prestar cures integrals al nen i adolescent amb un procés quirúrgic per ajudar a l'òptim restabliment de la salut i identificar, intervenir i/o derivar davant les possibles complicacions.

19. Aplicar la prescripció infermera vinculada a les cures d'infermeria pediàtrica, avaluant els beneficis esperats i els riscos associats i/o efectes derivats de la seva administració i consum.

20. Valorar l'infant i adolescent amb un procés crònic, i/o amb discapacitat, a la seva família i el seu entorn social, identificant el seu grau de dependència, les cures que requereix, els recursos i suports socials disponibles, així com, els serveis de salut necessaris per cobrir les seves necessitats. Resoldre els problemes identificats de manera autònoma i/o amb l'equip de salut i en cas necessari derivant a un altre professional, assegurant una actuació compartida i coordinada entre atenció primària i l'hospital.

21. Aplicar diferents estratègies d'educació per a la salut a l'infant o adolescent amb un procés crònic i/o amb discapacitat, de manera autònoma, tenint en compte l'entorn, per a promoure i/o mantenir l'autonomia del nen/adolescent i família.

22. Gestionar cures d'infermeria al nen amb un procés oncològic de manera autònoma, que permetin una adequada adaptació, vivència i afrontament de la malaltia, del llarg procés evolutiu de la mateixa, la teràpia intensiva i específica que requereix, els seus efectes secundaris i la repercussió psico-emocional i social que suposa per al nen, adolescent i la seva família.

23. Valorar les necessitats que presenten el nen amb malaltia mental i la seva família, planificar i realitzar les intervencions adequades a les diferents situacions de forma autònoma o amb altres professionals ja sigui durant l'hospitalització o de forma continuada en els controls de salut d'atenció primària.

24. Realitzar i/o col•laborar en els procediments de cirurgia menor més habituals en l'àmbit pediàtric i les cures relacionades de manera efectiva i segura.

25. Gestionar les cures d'infermeria orientats a la satisfacció de les necessitats del nadó, nen, adolescent i família i a les complicacions derivades d'un problema de salut que requereix atenció a les unitats d'Urgències, Cures Intensives Neonatals (UCIN) i Cures Intensives pediàtrics (UCIP) tenint en compte els estàndards de qualitat i seguretat clínica.

26. Demostrar capacitat d'anticipació i actuació davant de situacions que puguin posar en risc la vida del nadó, nen i adolescent en estat crític, en un entorn complex amb tecnologia diagnòstica i terapèutica en constant actualització.

27. Proporcionar el suport emocional necessari, davant l'impacte produït per la gravetat de la malaltia, l'ingrés a Urgències, UCIN o UCIP, per disminuir l'estrès emocional, facilitar l'afrontament eficaç de la situació i afavorir l'adaptació a la unitat o la vivència del dol.

28. Treballar en l'equip multidisciplinari prenent decisions, actuant en situacions d'urgència vital del nadó, nen o adolescent i assumint la responsabilitat corresponent.

3. Característiques generals del programa d'infermeria pediàtrica

3.1. Aspectes bàsics

Aquest programa està vinculat a les demandes de la societat i al perfil professional de la infermera pediàtrica perquè els seus continguts formatius distribuïts en àrees docents que coincideixen amb les àrees de competència.

La flexibilitat del programa es manifesta en la utilització de diferents mètodes docents i d'aprenentatge per tal de triar el més adequat al perfil formatiu del tutor i de les característiques de la Unitat Docent a la que es formi el resident.

La diversitat d'espais docents millora i amplia la formació del resident. Les unitats d'hospitalització de Pediatria, unitats de Crítics, àrea d'Urgències, Consultes Externes Especialitzats, consulta de Pediatria en Atenció Primària ... són algunes de les àrees on els residents d'infermeria pediàtrica han de realitzar les seves activitats.

L'avaluació formativa continuada permetrà determinar el nivell de competències adquirit pel resident, permetent ajustos en els nivells de competència adquirits per aquests. La formació individualitzada de cada resident, adaptat a les característiques personals de cada un d'ells, propicia un increment progressiu de la responsabilitat en el moment adequat.

3.2. Tutors

La relació resident-tutor és l'eix fonamental de tot el procés formatiu, ja que el sistema de residència implica una formació teòrica i pràctica, programada i tutelada, amb una participació personal i progressiva de l'especialista en formació en les activitats i responsabilitats pròpies de la especialitat.

El tutor és l'especialista que orienta, guia i supervisa el procés formatiu del futur especialista. Per tant, ha de ser un especialista competent, tenir experiència en els tres àmbits de l'activitat professional (perfil clínic, docent i investigador), treballar en l'àmbit en el qual es produeix la formació i transmetre una imatge de referent positiu per al resident . En definitiva, són els facilitadors i canalitzadors del procés d'aprenentatge.

El tutor principal és l'encarregat d'adequar el cronograma del període formatiu a les necessitats formatives i les característiques personals de cada resident i corregir les deficiències formatives -a ser possible- que es produeixin durant la residència.

En definitiva, el tutor ha de planificar, estimular, dirigir, seguir i avaluar el procés d'aprenentatge del resident realitzant les funcions previstes a l'article 11 del Reial Decret 183/2008 de 8 de febrer, devent per tant: planificar, gestionar, supervisar i avaluar tot el procés de formació, proposant, si s'escau, mesures de millora en la impartició del programa i afavorint l'auto-aprenentatge, l'assumpció progressiva de responsabilitats de la capacitat investigadora del resident.

Una altra figura a detallar és la del tutor-col•laborador. És la figura del col•laborador docent, el qual s'inscriu en el marc del que preveuen els articles 104 de la Llei 14/1986, general de sanitat i 22 de la Llei 44/2003, d'ordenació de les professions sanitàries que preveuen la disponibilitat de totes les estructures del sistema sanitari per a ser utilitzades en la docència pregraduada, especialitzada i continuada de professionals.

En aquest context, els col•laboradors docents són tots aquells professionals infermers que, sense ser tutors de residents d'Infermeria Pediàtrica, desenvolupen les seves funcions docents en els diferents dispositius.

També tindran la consideració de col•laboradors docents, aquells professionals que treballen a l'Hospital Universitari Doctor Josep Trueta de Girona o Atenció Primària i no són infermers/es (pediatres, metges, fisioterapeutes, llevadores, etc.) sempre que contribueixin a la formació de residents .

Aquests tutors col•laboradors han de:

- Orientar al resident durant tota l'estada formativa en la seva Unitat o Servei.
- Supervisar la formació del resident utilitzant com a eina les fitxes que figuren en aquest programa completades amb la informació que li faciliti el tutor hospitalari i el tutor principal.
- Ser el referent-interlocutor del resident durant l'estada formativa i, per tant, realitzar una tasca d'acollida i d'informació.
- Afavorir l'autoaprenentatge i la responsabilitat progressiva del resident.
- Fomentar l'activitat docent i investigadora del resident.
- Ser responsable de l'avaluació formativa o continuada del resident durant l'estada formativa.

3.3. Importància de l'avaluació

Tot programa formatiu ha de disposar de criteris d'avaluació i de control de la qualitat de tots els elements que intervenen en aquest procés. L'avaluació, a part de determinar la idoneïtat del resident, és una eina de millora, ja que facilita la detecció de problemes i facilita la correcció d'aquests.

Aquest apartat està desenvolupat en l'apartat 11 d'aquest mateix document.

4. Metodologia docent al programa formatiu d'infermeria pediàtrica

4.1. Règim jurídic de la formació

Aquest pla formatiu s'ha redactat a partir de la legislació vigent al nostre país que a continuació es detalla.

El sistema de formació sanitària especialitzada del nostre país ha configurat la Infermeria Pediàtrica com una especialitat, que com a tal, apareix relacionada en el Reial Decret 450/2005, de 22 d'abril, sobre especialitats d'infermeria i en l'apartat 4 de l'Annex I del Reial Decret 183/2008, de 8 de novembre, pel qual es determinen i classifiquen les especialitats en ciències de la salut i es desenvolupen determinats aspectes del sistema de formació especialitzada.

Referent a això i tal com s'estableix a l'article 15 de la Llei 44/2003, de 21 de novembre, d'ordenació de les professions sanitàries, la formació especialitzada en ciències de la salut, és una formació reglada i de caràcter oficial que té com a objecte dotar els especialistes dels coneixements, tècniques, habilitats i actituds propis de la corresponent especialitat, de forma simultània a la progressiva assumpció per l'interessat de la responsabilitat inherent a l'exercici autònom de la mateixa.

Per obtenir el títol de l'especialitat d'Infermeria Pediàtrica, les residents compliran el programa formatiu en unitats docents multiprofessionals de Pediatria, a les quals es refereix l'article 7 en relació amb l'annex II del RD 183/2008, de 8 de novembre, abans citat. En aquestes unitats docents, que compliran els requisits d'acreditació comuns i específics de les especialitats que es formin en les mateixes, seguiran el programa formatiu de l'especialitat les infermeres especialistes en infermeria pediàtrica durant un període de dos anys a temps complet.

L'accés a la formació, la seva organització, supervisió i avaluació (formativa contínua, anual i final), es duran a terme d'acord amb el que preveu la Llei 44/2003, de 21 de novembre i en el Reial Decret 183/2008, de 8 de febrer, abans esmentats.

El règim jurídic que regula la relació laboral que uneix a la infermera resident amb l'entitat titular de la unitat docent on s'està formant, s'atindrà al que preveu el Reial Decret 1146/2006, de 6 d'octubre, pel qual es regula la relació laboral especial de residència per a la formació d'especialistes en ciències de la salut.

A aquests efectes la formació que preveu aquest programa, es durà a terme durant la jornada laboral, sense perjudici de les hores que es prestin en concepte d'atenció continuada i de les hores personals d'estudi al marge d'aquesta jornada

El seu programa formatiu es desenvoluparà en base a la publicació del Butlletí Oficial de l'Estat núm. 157 de dimarts 29 juny, 2010, secció III: Ordre SAS / 1730/2010 de 17 de juny, per la qual s'aprova i publica el programa formatiu de l'especialitat d'Infermeria Pediàtrica, en el qual s'ha basat aquest document.

4.2. Objectiu general

L'objectiu general del programa és que, en concloure el període formatiu, la infermera resident hagi adquirit les competències professionals mitjançant una formació pràctic-clínica que constitueix l'eix central d'aquest programa ja que el sistema de residència consisteix, fonamentalment, en aprendre fent.

4.3. Metodologia docent

La metodologia docent donarà prioritat a l'autoaprenentatge tutoritzat, amb la utilització de mètodes educatius creatius que assegurin la participació activa i l'aprenentatge basat en l'experiència.

Aquest tipus d'aprenentatge en servei, requereix que la infermera resident (IIR) assumeixi responsabilitats de forma progressiva en relació amb l'adquisició de les competències definides en aquest programa. L'accent es posa en els resultats de l'aprenentatge, en el que la resident serà capaç de fer en acabar el procés formatiu que, així mateix, establirà les bases per continuar aprenent de manera autònoma al llarg de la seva vida professional.

Per integrar els coneixements teòrics i pràctics s'utilitzaran mètodes que impliquen una participació activa de la resident en els quals es combinaran, l'adquisició de coneixements teòrics, l'actuació pràctica sobre problemes reals o simulats, l'observació i reflexió de l'actuació i la generació de un nou coneixement que permeti avançar a problemes més complexos.

La infermera resident ha d'assumir el compromís amb el seu aprenentatge, per aconseguir el màxim en la seva capacitació professional i adquirir els coneixements, habilitats i actituds que preveu aquest programa combinats, coordinats i integrats en la pràctica professional i en l'estudi.

Per aconseguir aquest fi, és imprescindible que de forma paral•lela a la formació pràctica de la infermera resident, es realitzi:

1. Observació del realitzat pel/per la tutor/a o l'equip d'infermeria amb posterior reflexió a través del diari/quadern del resident.
2. Intervenció supervisada directament i un cop adquirida la competència segons el parer del tutor, realització autònoma de l'activitat amb supervisió indirecta.
3. Seminaris, tallers, tutories, estudi i treball individual o en grup com a modalitats organitzatives.
4. Desenvolupament d'ensenyament-aprenentatge a través de l'estudi de casos reals o simulats, basat en problemes (ABP), com a mètodes que enfronta la resident a situacions en les que han d'utilitzar estratègies de recerca d'informació, aplicar nous coneixements en la resolució de problemes, prendre decisions i treballar de manera autònoma, reflexiva i crítica.
5. Sessions pràctiques i de simulació.
6. Sessions d'infermeria on la resident presentarà un cas al tutor/a i l'equip d'infermeria per a anàlisi i discussió.

Aquestes estratègies educatives aniran acompanyades de:

- Recerca i selecció d'informació.
- Lectures complementàries d'articles i documents.
- Participació en fòrums d'opinió.
- Utilització de recursos en línia.
- Participació en cursos i seminaris directament relacionats amb les competències a adquirir en la formació de la infermera especialista.

5. Competències de l'especialista en infermeria pediàtrica i resultats d'aprenentatge

El programa de formació de l'especialista en Infermeria Pediàtrica abordarà de forma transversal les competències relacionades amb la comunicació, la gestió clínica, la docència, la investigació i de forma específica les competències d'intervenció avançada en els diferents àmbits de la pràctica pediàtrica.

5.1 Competències en comunicació

Capacitat per a:

1. Establir una interacció professional amb el nadó, nen, adolescent i família, demostrant habilitats, coneixements i actituds per a la relació terapèutica, tenint en compte la diversitat cultural, amb la finalitat d'identificar àrees de cures, contribuir a l'adquisició d'habilitats d'autocura, afavorir el benestar i acompanyar en els processos que comporten una pèrdua o un canvi de vida.
2. Mantenir una comunicació eficaç amb l'equip, amb altres professionals, institucions, grups socials, així com amb els diferents nivells d'atenció dels serveis de salut, utilitzant els recursos disponibles, que faciliti l'intercanvi d'informació i contribueixi a una millora en les cures prestades en un clima de col•laboració multiprofessional.

Resultats d'aprenentatge:

- Demostrar una comunicació eficaç, establint relacions professionals amb el nadó, nen, adolescent i família.
- Utilitzar l'entrevista clínica de forma efectiva per a la valoració integral del nadó, nen, adolescent i família.
- Demostrar capacitat per a la relació terapèutica en un entorn multicultural, facilitant la comprensió de la informació, utilitzant, si cal, recursos gràfics adequats a la seva cultura i estat de salut que donin resposta a les seves necessitats.
- Mostrar comprensió del context individual i familiar del nadó, nen i adolescent adaptant les cures a les diverses realitats i cultures.
- Mostrar una actitud de respecte, tolerància i empatia en la relació amb el nadó, nen, adolescent i família d'acord amb la situació i en qualsevol àmbit de la cura.
- Utilitzar un llenguatge comprensible i d'acord amb l'edat, l'idioma i els coneixements de l'infant, adolescent i família.
- Aplicar diferents estratègies de comunicació que facilitin, en el nen, adolescent i família, l'afrontament dels processos que comportin hospitalització, una pèrdua o un canvi de vida per facilitar un ajust adequat davant d'una nova situació.
- Facilitar l'adaptació de la família davant l'hospitalització del nadó, nen i adolescent i implicar de manera progressiva en les cures.

- Analitzar a través de supòsits pràctics diferents interaccions entre el professional i el nadó, nen, adolescent i família, explicant amb arguments el tipus d'interacció i proposant àrees de millora.
- Dissenyar, individualment o amb l'equip, material de divulgació per contribuir a millorar els coneixements sobre les cures o hàbits de salut del nadó, nen, adolescent i família
- Aplicar les tecnologies i sistemes d'informació i comunicació relacionades amb les cures de la salut.
- Demostrar habilitat en el maneig dels programes i aplicacions informàtiques utilitzant els diferents sistemes d'informació sanitària.
- Col•laborar en les sessions conjuntes de l'equip amb altres professionals per intercanviar informació en l'atenció prestada al nadó, nen, adolescent i família per planificar actuacions coordinades.
- Participar amb l'equip interdisciplinari en l'elaboració de guies clíniques i protocols d'actuació.
- Demostrar capacitat per comunicar-se i establir relacions professionals amb altres grups socials: associacions, mitjans de comunicació, etc.
- Demostrar capacitat de negociació per a la prevenció i resolució dels conflictes dins de l'equip interdisciplinari i multidisciplinari.

5.2 Competències en gestió clínica

Capacitat per a:

3. Liderar, coordinar i dirigir els processos de gestió clínica per fer més eficient l'atenció i adaptada a les necessitats dels nadons, nens, adolescents i famílies.
4. Exercir lideratge en l'equip de salut i en altres grups socials i professionals, portant a terme activitats de coordinació de grups i el treball en equip.
5. Gestionar, liderar i coordinar l'activitat assistencial i els serveis d'infermeria, garantint la millora contínua de la qualitat de les cures.
6. Gestionar els sistemes d'informació relatius a la pràctica professional garantint el secret professional i la qualitat dels registres.

Resultats d'aprenentatge:

- Aplicar les eines de gestió per processos a la gestió clínica.
- Aplicar l'Assistència Sanitària Basada en l'Evidència (ASBE) com a instrument per a la gestió clínica: presa de decisions, variabilitat de la pràctica clínica, guies de pràctica clínica, seguretat dels pacients i avaluació de la pràctica.
- Aplicar els models de gestió orientats al pacient que garanteixin pràctiques segures i eficaces.
- Manejar l'avaluació de la pràctica clínica i aplicar els diferents instruments d'avaluació.
- Demostrar capacitat per liderar un equip posant en pràctica les tècniques de direcció de grups, gestionant i delegant cures en els diferents membres de l'equip.

- Motivar i involucrar les persones de l'equip, establint mecanismes que reforcin la comunicació i el diàleg, promovent el desenvolupament de la capacitat en la presa de decisions i d'assumir responsabilitats.
- Actuar com a pont entre l'organització i l'equip, fent el seguiment del compliment dels objectius, posar els mitjans per aconseguir-los i fer complir les normes establertes.
- Recollir, analitzar i difondre la informació pertinent perquè totes les persones de l'equip disposin de la necessària per realitzar-la i prendre decisions.
- Reconèixer situacions susceptibles de control, vigilància, prevenció i intervenció a nivell social, sanitari i mediambiental per planificar accions coherents i adaptades a la realitat de l'atenció de la població pediàtrica i adolescent.
- Cercar l'excel•lència en la seva activitat professional orientada als resultats i centrada en la millora contínua.
- Participar i/o coordinar els projectes que incloguin accions de millora en les cures prestats al nounat, nen, adolescent i família.
- Proposar nous mètodes i solucions a les diferents situacions derivades de la cura al nounat, nen, adolescent i família.
- Conèixer i manejar les eines de mesurament de la qualitat percebuda.
- Manejar els instruments i metodologia per a l'avaluació de resultats en millora de la qualitat.
- Conèixer el Model Europeu d'Excel•lència i altres models de qualitat.
- Conèixer les característiques generals dels Sistemes d'Informació Sanitària (SIS), els seus principis bàsics i les seves limitacions.
- Conèixer i manejar la història clínica electrònica.
- Manejar els programes i les aplicacions informàtiques d'ús més freqüent en la pràctica garantint el secret professional i la qualitat dels registres.
- Interpretar els indicadors d'activitat més habituals.
- Identificar i gestionar els processos claus necessaris en els diferents àmbits d'actuació, de manera cooperativa amb l'equip, per oferir uns serveis adaptats a les necessitats durant la infància i adolescència.
- Gestionar les cures d'infermeria en pacients, vulnerables i d'alta complexitat.
- Analitzar críticament els resultats obtinguts en els plans de cures, tenint en compte les necessitats canviants dels nounats, nens, adolescents i famílies segons la seva evolució.
- Defensar i promoure la presa de decisions o eleccions informades dels nens, adolescents i famílies en relació al seu procés, contribuint a augmentar la seva autonomia.
- Conèixer, respectar i defensar els drets de l'infant, i els drets de l'infant hospitalitzat recollits a la Carta Europea.
- Conèixer i tenir en compte la legislació vigent sobre la salut infantil de la Comunitat Autònoma en què desenvolupa la seva pràctica professional i a nivell nacional.
- Assessorar sobre la legislació vigent i els seus drets als infants, adolescents i famílies.

- Analitzar la pròpia cultura i la d'altres, identificant les repercussions en les conductes d'autocura i en l'actuació professional en els diferents àmbits de la cura de la infermera especialista.
- Demostrar respecte, tolerància i sensibilitat amb els valors, el grup ètnic, les creences i costums en dur a terme els plans de cures i en la seva intervenció professional per individualitzar i adaptar-los a les diferents situacions.
- Gestionar i assegurar la continuïtat de cures per aconseguir una actuació compartida i coordinada entre atenció primària i especialitzada.
- Assumir els canvis, adaptant-se a les diferents situacions, en els diferents àmbits de la seva pràctica professional com a infermera especialista en pediatria.

5.3. Competències docents

Capacitat per a:

7. Realitzar educació per a la salut a l'infant, adolescent, família i comunitat, identificant les necessitats d'aprenentatge, dissenyant, planificant i portant a terme intervencions per promoure, fomentar i mantenir estils de vida saludables, prevenir riscos i aconseguir el major nivell d'autocura possible o de cures a altres, en els diversos àmbits d'actuació en qualitat d'assessor-expert.
8. Desenvolupar activitats docents dirigides a les infermeres, infermeres especialistes i altres professionals de la salut, encaminades a afavorir el desenvolupament de la professió i millorar la qualitat de l'atenció a la salut de la població infantil i juvenil.

Resultats d'aprenentatge:

- Reflexionar sobre el concepte d'educació per a la salut, la seva importància legal, ètica i financera, tenint en compte la complexitat del canvi en els estils de vida, per defensar els drets dels nounats, nens, adolescents i famílies a estar formats i informats.
- Realitzar una anàlisi de la situació social i sanitària del nadó, nen, adolescent i família per identificar possibles àrees d'intervenció prioritària en matèria d'educació per a la salut.
- Planificar intervencions professionals contextualitzades, demostrant coneixement de les etapes evolutives de la infància i adolescència, i dur a terme educació sanitària per mantenir un òptim estat de salut i evitar riscos.
- Realitzar intervencions educatives on es fomenti el desenvolupament d'habilitats per mantenir i potenciar l'autonomia en el nen, adolescent i família.
- Dissenyar, dur a terme i avaluar un programa d'Educació per a la Salut, amb materials de suport a l'aprenentatge, demostrant argumentació i coherència, aplicant diferents estratègies educatives per contribuir a la prevenció de riscos i al foment i promoció de la salut dels recent nascuts, nens, adolescents i famílies.
- Desenvolupar en la seva pràctica la seva funció docent amb altres membres de l'equip d'infermeria, amb personal de nova incorporació i amb altres estudiants de l'especialitat.

- Reflexionar sobre el propi aprenentatge assumint la responsabilitat d'això, utilitzant diferents mètodes per a la seva formació i desenvolupament professional.
- Demostrar una actitud de millora contínua, qüestionant la seva pràctica, buscant la informació, proposant innovacions, participant en les sessions de l'equip i en les activitats de formació de la unitat, així com en les activitats de formació continuada.
- Participar en diferents activitats docents: disseny i organització de sessions i tallers, impartició de classes i conferències, etc. dirigides a professionals d'infermeria i altres professionals

5.4. Competències en investigació

Capacitat per a:

9. Basar la seva pràctica clínica en la millor evidència disponible per contribuir a una millora contínua en la qualitat de les cures prestats en l'àrea de l'especialitat.
10. Generar coneixement científic en infermeria pediàtrica i impulsar línies de recerca i difondre'l per millorar la pràctica clínica i incrementar els coneixements de l'especialitat.

Resultats d'aprenentatge:

- Demostrar una actitud observadora i reflexiva davant la pràctica clínica i inquietud científica.
- Avaluar l'efecte de la seva pràctica, identificant els factors que intervenen en el resultat, plantejant canvis des d'una actitud d'aprenentatge i millora contínua.
- Qüestionar la realitat, buscant el contrast amb altres (literatura, professionals, clients, etc.) buscant respostes als seus interrogants, identificant evidències científiques, contribuint així a l'actualització del coneixement.
- Demostrar coneixements i habilitats per desenvolupar protocols i guies de pràctica clínica, valorar la seva efectivitat, actualització i repercussió en la prestació de les cures.
- Elaborar preguntes de recerca en l'àmbit de la infermeria pediàtrica.
- Demostrar habilitat en la recerca d'informació en les principals bases de dades, selecció i lectura crítica de la documentació específica i rellevant, relacionada amb l'especialitat.
- Identificar un problema de recerca d'interès per a la infermeria pediàtrica factible, rellevant i / o innovador.
- Demostrar un coneixement adequat del tema, presentant una argumentació clara, sustentada en una lectura àmplia de la bibliografia i articulat amb l'experiència pràctica.
- Tenir en compte els principis ètics de la investigació científica.

- Elaborar un projecte d'investigació sobre una àrea específica en infermeria pediàtrica, amb un disseny metodològic adequat al problema d'estudi, utilitzant els diferents instruments de la investigació qualitativa i / o quantitativa i realitzar la defensa pública del mateix.
- Escriure treballs científics propis de l'especialitat.
- Realitzar una presentació oral, amb una adequada utilització del temps i dels mitjans audiovisuals.
- Participar en els diferents fòrums professionals de l'àmbit de l'especialitat exposant i defensant els treballs realitzats.
- Transmetre a la societat i a la comunitat científica els resultats dels treballs de la investigació.

5.5. Competències d'intervenció avançada en l'àmbit pediàtric

5.5.1. Nounats, nens i adolescents sans

COMPETÈNCIES

Capacitat per a:

11. Valorar de forma integral i contextualitzada al nadó, nen, adolescent i família detectant qualsevol anomalia i possibles dèficits en les seves necessitats, elaborant judicis clínics professionals, planificant les intervencions i resolent de forma autònoma els problemes identificats i/o derivant a un altre professional.
12. Gestionar les cures d'infermeria orientats a la satisfacció de les necessitats, derivades dels problemes de salut del nadó, nen, o adolescent, i a la prevenció de complicacions, garantint una pràctica segura i de qualitat.
13. Prestar cures integrals al nadó, nen, adolescent i família des d'una perspectiva ètica i legal, amb respecte, tolerància, sense enjudiciaments, amb sensibilitat a la diversitat cultural, garantint el dret a la intimitat, la confidencialitat, la informació, la participació, l'autonomia i el consentiment informat en la presa de decisions.
14. Realitzar educació per a la salut en el nen, adolescent, família i comunitat, identificant les necessitats d'aprenentatge, dissenyant, planificant i portant a terme intervencions per promoure, fomentar i mantenir estils de vida saludables, prevenir els riscos i aconseguir el major nivell d'autocura possible o de cures a altres, en els diversos àmbits d'actuació en qualitat d'assessor-expert.
15. Detectar i actuar en situacions de sospita d'abús sexual o maltractament infantil seguint els protocols d'actuació establerts per assegurar el benestar del nadó, nen o adolescents.

Resultats d'aprenentatge:

- Realitzar una valoració integral al nen, adolescent i/o família, analitzar i interpretar les dades recollides, identificant precoçment les desviacions de la normalitat en el creixement i desenvolupament, els factors de risc per a la salut i planificant les cures adaptats a cada

situació específica , d'acord amb els estàndards de qualitat establerts i avaluant els resultats.

- Identificar a la família amb possibles dificultats per a l'exercici del rol parental i posar en marxa estratègies per prevenir problemes.
- Fer partícips els pares/tutors i infant/adolescent en la cura de la seva salut, educant per a l'autonomia, mantenint una comunicació efectiva que possibiliti iniciar, mantindre i concloure una relació professional amb resultats de qualitat.
- Dur a terme els programes de salut en el nadó, nen i adolescents de cada comunitat amb eficàcia i eficiència.
- Realitzar, de forma autònoma totes i cadascuna de les exploracions de cribratge (exploració de visió, audició, somatometria, desenvolupament psicomotor, estadi segons test de Tanner, introducció d'aliments, ...) sent el professional de referència del programa d'activitats preventives del nadó, nen i adolescent.
- Conèixer i participar en els programes de salut en el nadó, nen i adolescents amb eficàcia i eficiència.
- Planificar i fer el seguiment dels programes de salut individuals i grupals (atenció domiciliària al nadó, salut escolar, grups de lactància materna, massatge infantil, prevenció d'accidents, cop de calor, vacunacions ordinàries i extraordinàries, etc.), dirigits el nadó, nen i adolescent, protocolitzats en cada centre. Efectuar l'avaluació dels mateixos, l'impacte de la seva intervenció i transferir els resultats a l'administració corresponent.
- Realitzar screening neonatal de malalties endocrí i metabòliques.
- Promocionar com a experta la lactància materna. Assessorar i donar suport en l'inici i en el manteniment, explicar la tècnica i actuar davant les dificultats.
- Ensenyar a la mare les tècniques d'extracció, conservació i congelació de la llet materna.
- Instruir sobre la preparació i administració de fórmules adaptades i la introducció de l'alimentació complementària, advertir dels riscos associats als errors en la tècnica i verificar la seva correcta realització.
- Executar les tècniques de suport al diagnòstic així com el tractament o derivació davant els processos patològics aguts, seguint els algoritmes definits davant les patologies ja protocol•litzades per la seva atenció per la infermera.
- Promoure estils de vida saludables en el nen, adolescent i família, fomentat l'autocura i l'autoestima, implementant programes d'educació per a la salut, coordinant activitats formatives i actuant conjuntament amb les persones i institucions implicades.
- Tenir en compte els factors individuals, familiars, econòmics, culturals i ambientals, que poden influir en l'adquisició o manteniment d'hàbits saludables i planificar accions adaptades que permetin un nivell òptim de salut.
- Dur a terme, de manera cooperativa o autònoma, el disseny i realització de programes educatius en matèria de salut en escoles infantils i altres centres educatius, (alimentació saludable, estils de vida, promoció de l'autoestima, detecció de maltractament, assetjament escolar, prevenció de l'abús de substàncies nocives per a la salut, informació i detecció dels trastorns del comportament alimentari, etc.).
- Realitzar educació sanitària als nens i adolescents sobre les dimensions físiques i psicosocials del desenvolupament sexual i identitat de gènere, detectar dificultats i problemes d'adaptació, i intervenir de manera autònoma i/o derivar a altres professionals.
- Prevenir, detectar i abordar, les situacions de desprotecció o maltractament infantil i mancances afectives, garantint els drets dels infants en defensa de la seva integritat i dignitat, educant els pares, nens ia la població, treballant en equip amb altres professionals i institucions

per assegurar la protecció del menor.

- Fomentar conductes responsables en els nens, adolescent i família per prevenir riscos associats als accidents infantils, trastorns de l'alimentació, embarassos, malalties de transmissió sexual, drogoaddicció i malalties emergents per a aquest grup poblacional.
- Assessorar i donar suport a la família davant de conductes i/o situacions de risc en el nen i adolescent proporcionant pautes d'actuació que facilitin un afrontament eficaç.

5.5.2. Nounats amb problemes de salut

COMPETÈNCIES

Capacitat per a:

16. Valorar de forma integral i contextualitzada al nounat, i família detectant qualsevol anomalia i possibles dèficits en les seves necessitats, elaborant judicis clínics professionals, planificant les intervencions i resolent de forma autònoma els problemes identificats i / o derivant a un altre professional.
17. Gestionar les cures d'infermeria orientats a la satisfacció de les necessitats, derivades dels problemes de salut del nadó i la prevenció de complicacions, garantint una pràctica segura i de qualitat.
18. Prestar cures integrals al nadó, i família des d'una perspectiva ètica i legal, amb respecte, tolerància, sense enjudiciaments, amb sensibilitat a la diversitat cultural, garantint el dret a la intimitat, la confidencialitat, la informació, la participació, la autonomia i el consentiment informat en la presa de decisions.
19. Valorar la repercussió de l'hospitalització i dels processos de malaltia que impliquen una pèrdua o un canvi de vida del nadó, i família, establint una relació terapèutica que faciliti la seva adaptació a la unitat, un afrontament adequat i afavoreixi la implicació progressiva en les cures.
20. Realitzar amb habilitat, eficàcia i eficiència els diferents procediments, proves diagnòstiques i tractaments derivats dels diferents problemes de salut en el nadó, tenint en compte els diferents nivells de cures i assegurant una pràctica professional basada en els principis ètics, legals i de seguretat clínica.
21. Planificar les cures a l'alta hospitalària amb els pares / tutors del nounat. Elaborar l'informe de continuïtat de cures i garantir una assistència professional adequada al domicili, coordinant, l'atenció necessària amb els professionals dels diferents nivells: atenció primària, especialitzada, serveis socials, dispositius d'acollida o adopció.

Resultats d'aprenentatge:

- Valorar el nadó en funció de l'edat gestacional i pes, utilitzant les corbes i taules de creixement establertes a l'efecte.
- Valorar al nounat en funció de l'edat gestacional i maduresa mitjançant el Test de New Ballard Score.

- Reconèixer els problemes de genètica que es presenten en els nadons i la casuística de patologies durant el període perinatal.
- Valorar el nadó malalt, tenint en compte les necessitats específiques (termoregulació, nutrició, oxigenació, etc.), analitzar i interpretar les dades recollides, identificar precoçment els signes i símptomes de risc i planificar les cures en cada situació específica, d'acord amb els estàndards de qualitat establerts.
- Manejar amb seguretat i delicadesa al nounat malalt (pretérminos, grans immadurs, baix pes, malformacions, etc.), utilitzant adequadament la tecnologia pròpia de la unitat, evitant manipulacions innecessàries, disminuint els estressors mediambientals per afavorir el confort, benestar i un desenvolupament adequat.
- Preparar, administrar i supervisar els tractaments farmacològics amb rigor, tenint en compte els principis de seguretat clínica.
- Valorar el nadó amb defectes congènits, planificar les cures i avaluar la seva evolució.
- Col•laborar amb l'equip de transport neonatal adaptant la logística i l'equipament al tipus de transport, emplenant el protocol específic i aconseguint una comunicació eficaç entre els diferents dispositius implicats.
- Realitzar les cures d'infermeria durant el transport, prèvia valoració del nadó, identificant precoçment les desviacions de normalitat i les seves necessitats durant el trasllat.
- Mesurar les constants vitals del nadó: freqüència cardíaca (FC), respiratòria (FR), pressió arterial (PA), temperatura perifèrica i la saturació d'oxigen (SatO2) mitjançant pulsioximetria, per valorar i aconseguir l'estabilització de la situació hemodinàmica.
- Valorar els paràmetres metabòlics, detectar els possibles problemes (hipoglucèmia, hipocalcèmia, hiperbilirrubinèmia, etc.), i aplicar el tractament adequat.
- Identificar els signes de hiperbilirrubinèmia neonatal, fisiològica i no fisiològica, aplicar les mesures de prevenció i realitzar les cures del nadó que requereix fototeràpia i /o exanguinotransfusió.
- Conèixer els principis del suport nutricional i detectar indicadors de nutrició inadequada o inadequada, planificar la intervenció i / o informar a l'equip.
- Conèixer i utilitzar correctament les tècniques d'administració d'alimentació al nadó malalt mitjançant les diferents vies (oral, enteral i parenteral).
- Dur a terme la cura del nounat allotjat en incubadora, el control de temperatura, humitat, oxigen, observant el seu estat de forma contínua, atenent a les necessitats d'higiene, alimentació, cures de la pell, etc., i mantenint l'aïllament tèrmic i acústic.
- Mantenir la temperatura corporal del nounat coneixent els símptomes d'estrès per fred, estrès crònic per fred, lesions neonatals per fred, mecanismes principals de pèrdua de calor, així com el tractament per prevenir la pèrdua de calor.
- Aplicar el protocol de manipulació mínima a nounats de pes extremadament baix i utilitzar els dispositius que contribueixin al seu benestar i confort.
- Conèixer les malalties respiratòries que poden aparèixer en l'etapa neonatal, proporcionar cures d'infermeria en relació al suport respiratori, administrar de forma segura l'oxigenoteràpia, mitjançant oxigenació per membrana extra corpòria, càmera de Hood, a través d'incubadora, CPAP, controlant la saturació d'oxigen i detectar precoçment les possibles complicacions respiratòries.

- Efectuar amb habilitat diferents maniobres d'aspiració, conèixer les indicacions, el material i tècniques adequades així com les complicacions.
- Realitzar canalització de vies específiques en el nounat (inserció de catèter epicutani, utilitzant el material i tècnica adequada coneixent les possibles complicacions).
- Demostrar sensibilitat i habilitat en la valoració i tractament del dolor en el nounat, utilitzant les diverses escales existents, aplicant els diferents tractaments farmacològics, físics i / o teràpies complementàries, per aconseguir la disminució o eliminació del dolor.
- Conèixer i realitzar les maniobres de RCP neonatal bàsica i avançada.
- Supervisar les mesures de prevenció d'infeccions nosocomials i vigilar el compliment dels protocols establerts.
- Utilitzar les mesures de protecció mediambiental, controlant la il•luminació de la unitat, minimitzant el soroll, adaptant les temperatures i oferint al nadó un entorn confortable i segur, el més semblant al claustre matern.
- Conèixer i posar en pràctica tècniques de relaxació i massatge neonatal.
- Fomentar la comunicació i el desenvolupament del vincle afectiu dels pares amb el nadó i promoure la pràctica del mètode cangur.
- Donar suport als pares dels nounats atesos a la Unitat Neonatal, realitzant l'acollida a la unitat, explicant les normes i horaris, proporcionant informació i facilitant la seva estada.
- Promoure l'acostament dels pares, facilitant-los l'accés al nadó que roman en incubadora, explicant-los les normes bàsiques de puericultura i higiene necessàries.
- Fomentar la lactància materna donant suport a la mare en l'inici manteniment de lactància, explicant els avantatges de la mateixa per a la salut del nadó i la mare.
- Explicar a la mare la tècnica de la lactància materna, l'extracció de la mateixa i la seva conservació.
- Tenir en compte les conductes, costums, normes, ritus i creences de les famílies del nounat respectant la diversitat, les característiques pròpies de cada cultura i nous models de família.
- Realitzar cures infermeres a nadons amb un procés quirúrgic, adequant aquests cures a les necessitats específiques, identificar precoçment les possibles complicacions, intervenir i/o derivar a un altre professional.
- Proporcionar a la família estratègies/mesures de suport que ajudin en la conducta a seguir davant l'agreujament de la malaltia, mort neonatal i seguiment del duel ajudant-los a realitzar un afrontament adequat.
- Col•laborar en la planificació de l'alta domiciliària establint nexes de comunicació amb la infermera i la llevadora d'Atenció Primària, proporcionant als pares el suport necessari per possibilitar l'adaptació familiar.
- Valorar el nadó, planificar, realitzar les intervencions infermeres necessàries per al manteniment de la salut del nounat al domicili i donar suport a la família en l'educació sobre les cures domiciliàries del nadó en els programes d'alta precoç.

5.5.3. Nens i adolescents amb problemes de salut

COMPETÈNCIES

Capacitat per a:

22. Valorar de forma integral i contextualitzada al nen, adolescent i família detectant qualsevol anomalia i possibles dèficits en les seves necessitats, elaborant judicis clínics professionals, planificant les intervencions i resolent de forma autònoma els problemes identificats i / o derivant a un altre professional.

23. Gestionar les cures d'infermeria orientats a la satisfacció de les necessitats, derivades dels problemes de salut del nen o adolescent i la prevenció de complicacions, garantint una pràctica segura i de qualitat.

24. Prestar cures integrals al nen o adolescent i família des d'una perspectiva ètica i legal, amb respecte, tolerància, sense enjudiciaments, amb sensibilitat a la diversitat cultural, garantint el dret a la intimitat, la confidencialitat, la informació, la participació, la autonomia i el consentiment informat en la presa de decisions.

25. Valorar la repercussió de l'hospitalització i dels processos de malaltia que impliquen una pèrdua o un canvi de vida del nadó, nen, adolescent i família, establint una relació terapèutica que faciliti la seva adaptació a la unitat, a un afrontament adequat i afavoreixi la implicació progressiva en les cures.

26. Valorar i prestar cures integrals al nen i adolescent amb un procés quirúrgic per ajudar a l'òptim restabliment de la salut i identificar, intervenir i / o derivar davant les possibles complicacions.

27. Realitzar amb habilitat, eficàcia i eficiència els diferents procediments, proves diagnòstiques i tractaments derivats dels diferents problemes de salut en el nen i adolescent, tenint en compte els diferents nivells de cures i assegurant una pràctica professional basada en els principis ètics, legals i de seguretat clínica.

28. Aplicar la prescripció infermera vinculada a les cures d'infermeria pediàtrica, avaluant els beneficis esperats i els riscos associats i / o efectes derivats de la seva administració i consum.

29. Valorar l'infant i adolescent amb un procés crònic, i/o amb discapacitat, a la seva família i el seu entorn social, identificant el seu grau de dependència, les cures que requereix, els recursos i suports socials disponibles, així com, els serveis de salut necessaris per cobrir les seves necessitats. Resoldre els problemes identificats de manera autònoma i / o amb l'equip de salut i en cas necessari derivant a un altre professional, assegurant una actuació compartida i coordinada entre atenció primària i l'hospital.

30. Aplicar diferents estratègies d'educació per a la salut a l'infant o adolescent amb un procés crònic i / o amb discapacitat, de manera autònoma, tenint en compte l'entorn, per a promoure i / o mantenir l'autonomia del nen / adolescent i família.

31. Gestionar cures d'infermeria al nen amb un procés oncològic de manera autònoma, que permetin una adequada adaptació, vivència i afrontament de la malaltia, del llarg procés evolutiu de la mateixa, la teràpia intensiva i específica que requereix, els seus efectes secundaris i la repercussió psico-emocional i social que suposa per al nen, adolescent i la seva família.

32. Valorar les necessitats que presenten el nen amb malaltia mental i la seva família, planificar i realitzar les intervencions adequades a les diferents situacions de forma autònoma o amb altres professionals ja sigui durant l'hospitalització o de forma continuada en els controls de salut d'atenció primària .

33. Planificar les cures a l'alta hospitalària de forma conjunta amb el nen / adolescent i la seva família. Elaborar l'informe de continuïtat de cures i garantir una assistència professional adequada al domicili, coordinant, l'atenció necessària amb els professionals dels diferents nivells: atenció primària, especialitzada, serveis socials, dispositius d'acollida o adopció.

Resultats d'aprenentatge:

- Realitzar l'acollida, valoració i seguiment dels nens ingressats a les diferents unitats amb processos de salut aguts o crònics fins a l'alta hospitalària.
- Valorar les repercussions del procés en el nen, adolescent i família: físiques, psicològiques, separació dels amics i família, mobilitat reduïda, mal, ambient desconegut, percepció de la malaltia, canvi de la imatge corporal, etc. i planificar les intervencions adequades per disminuir els seus efectes.
- Utilitzar adequadament els diferents mitjans tecnològics i de comunicació per a l'intercanvi d'informació dins de l'equip i amb altres professionals, unitats, altres centres, etc.
- Conèixer, manejar els protocols d'actuació de la unitat, i participar amb l'equip d'infermeria o amb l'equip multidisciplinar en l'elaboració dels mateixos.
- Participar de manera cooperativa amb l'equip de la unitat i supervisar que totes les intervencions terapèutiques aconsegueixin l'objectiu d'augmentar el benestar de l'infant, adolescent i família.
- Donar informació sobre les cures d'infermeria realitzats i respondre a les preguntes del nen, adolescent i família amb respecte, honestedat i un llenguatge adequat al context.
- Respectar i defensar els drets establerts per la Carta Europea dels Infants Hospitalitzats.
- Fomentar la participació del nen, adolescent i família en les cures, donar suport a l'adaptació a l'hospitalització i facilitar activitats recreatives i de continuïtat del seu programa escolar.
- Demostrar habilitat i destresa en la realització dels diferents procediments, tècniques, proves i tractaments derivats dels diferents problemes de salut.
- Conèixer i utilitzar les estratègies per disminuir l'estrès del nen i adolescent durant els procediments diagnòstics i terapèutics.
- Conèixer i incorporar els criteris de qualitat i seguretat clínica en la realització de les tècniques i procediments.
- Usar i indicar els productes sanitaris de l'àmbit de les cures infermeres en pediatria, segons les necessitats dels pacients.
- Conèixer i demostrar habilitat en el maneig segur dels fàrmacs: conservació, preparació, administració, interacció amb altres medicaments, dosis, efectes secundaris, normatives, etc.
- Conèixer i tenir en compte els factors que condicionen l'ús de fàrmacs en les diferents unitats pediàtriques, així com els beneficis i efectes adversos derivats de l'ús de medicaments.
- Realitzar les activitats pròpies de la farmacovigilància en l'àmbit pediàtric.

- Demostrar habilitat en la realització de les tècniques i procediments d'infermeria més habituals: sondatge nasogàstric, canalització perifèrica, punció venosa, segellat de catèter, transfusió sanguínia, obtenció de mostres, control de drenatges, cures de ferides, etc.
- Preparar l'infant i adolescent en les millors condicions possibles per enfrontar-se a una intervenció quirúrgica així com evitar les possibles complicacions.
- Realitzar l'acollida, valoració, seguiment, detecció de signes i símptomes de possibles complicacions i avaluació després del procés quirúrgic, actuant de manera autònoma o derivant a un altre professional.
- Demostrar sensibilitat i habilitat en la valoració del dolor en el nen, utilitzant els diferents escales segons la seva edat, tenint en compte les indicacions farmacològiques pautades per aconseguir la disminució o eliminació del mateix i / o utilitzant teràpies complementàries (distracció, relaxació, musicoteràpia, aromateràpia, etc.), per augmentar el grau de benestar.
- Identificar de manera autònoma les variacions en la cura dels nens i adolescents amb una malaltia crònica segons l'edat, el context, la situació familiar, la dependència, autonomia, etc., per adaptar les seves intervencions com infermera especialista a les diferents situacions.
- Valorar la repercussió de la malaltia crònica en el creixement i desenvolupament del nen així com les repercussions en la família.
- Valorar les necessitats dels pares en relació a l'educació sobre les cures a realitzar en el domicili i planificar conjuntament amb ells l'alta hospitalària, mantenint contacte amb el centre d'atenció primària de referència per coordinar les cures, fer educació sanitària i promoure conductes generadores de salut.
- Afavorir i donar suport a la integració i adaptació del nen i adolescent, amb un procés crònic i / o discapacitat, en els diferents àmbits: família, escola, grup d'amics, etc.
- Planificar cures de manera autònoma i / o amb altres professionals per prevenir les complicacions derivades d'un procés crònic per tal de mantenir i promoure un nivell òptim de salut en el nen.
- Realitzar l'acollida, valoració, planificació de cures, seguiment, detecció de complicacions i efectes secundaris en un nen i adolescent sotmès a trasplantament.
- Donar suport al nen, adolescent i família davant el diagnòstic d'una malaltia oncològica perquè l'adaptació al procés es realitzi d'una manera adequada
- Demostrar habilitats, d'intervenció infermera avançada, adequades a les diferents situacions de canvi o crisi en què es trobi el nen i adolescent amb problemes de salut mental i família, actuant com a agent de canvi per crear condicions que afavoreixin la salut mental, col•laborant o derivant a altres professionals en cas necessari.
- Intervenir de manera autònoma amb el nen, adolescent i família per mantenir la connexió amb la realitat, proporcionant mecanismes de defensa contra la por i l'ansietat, davant d'una malaltia greu o un procés crònic.
- Informar els pares i/o cuidadors principals assegurant-se que compten amb les xarxes de suport de les diferents institucions davant d'una malaltia greu o un procés crònic.
- Planificar les cures necessàries per al domicili amb la participació del nen, adolescent i família i realitzar l'informe d'alta d'infermeria.
- Ensenyar al nen, adolescent i la família, abans de l'alta, el maneig del catèter, les cures derivats i la detecció dels signes o símptomes d'infecció.

- Planificar i dur a terme les cures d'infermeria tenint en compte la situació de l'infant o adolescent amb una malaltia terminal.
- Ajudar el nen o adolescent a reduir les seves molèsties físiques i a afrontar la mort amb dignitat, assegurant que ell i la seva família reben l'ajuda que volen i necessiten.
- Comprendre les fases per les que pot passar el nen, adolescent i família durant el període terminal de la malaltia, donant suport en cadascuna d'elles.
- Dur a terme activitats, amb la resta de l'equip, per ajudar a «ben morir»: respectar i ajudar a la família davant els problemes emocionals, socials, ambientals, etc., controlar els símptomes, preparar per a la mort i fer seguiment posterior del dol.

5.5.4. Nounats, nens i adolescents atesos en unitats de Cures Intensives i Urgències

COMPETÈNCIES

Capacitat per a:

34. Realitzar i/o col•laborar en els procediments de cirurgia menor més habituals en l'àmbit pediàtric i les cures relacionades de manera efectiva i segura.
35. Gestionar les cures d'infermeria orientats a la satisfacció de les necessitats del nadó, nen, adolescent i família i a les complicacions derivades d'un problema de salut que requereix atenció a les unitats d'Urgències, Cures Intensives Neonatals (UCIN) i Cures Intensives Pediàtriques (UCIP) tenint en compte els estàndards de qualitat i seguretat clínica.
36. Demostrar capacitat d'anticipació i actuació davant de situacions que puguin posar en risc la vida del nadó, nen i adolescent en estat crític, en un entorn complex amb tecnologia diagnòstica i terapèutica en constant actualització.
37. Proporcionar el suport emocional necessari, davant l'impacte produït per la gravetat de la malaltia, l'ingrés a Urgències, UCIN o UCIP, per disminuir l'estrès emocional, facilitar l'afrontament eficaç de la situació i afavorir l'adaptació a la unitat o la vivència del dol.
38. Treballar en l'equip multidisciplinari prenent decisions, actuant en situacions d'urgència vital del nadó, nen o adolescent i assumint la responsabilitat corresponent.
39. Planificar les cures a l'alta intra o extrahospitalària. Elaborar l'informe de continuïtat de cures i garantir una assistència professional adequada al domicili, coordinant, l'atenció necessària amb els professionals dels diferents nivells: atenció primària, especialitzada, serveis socials, dispositius d'acollida o adopció.

Resultats d'aprenentatge:

- Aplicar adequadament el protocol d'acollida al nadó, nen o adolescent i família en la unitat d'urgència i cures intensives.
- Realitzar correctament la valoració, planificació de les cures i avaluació de les diferents intervencions d'infermeria en la unitat d'urgències, UCIN o UCIP d'acord amb els estàndards de qualitat.

- Proporcionar al nadó, nen i adolescent en situació crítica, les cures d'infermeria específics, i complexos amb destresa i responsabilitat garantint una pràctica ètica i segura.
- Conèixer i demostrar habilitat en la realització de les diferents intervencions infermeres en els processos més habituals a urgències, UCIN o UCIP.
- Realitzar i/o col•laborar en les tècniques de cirurgia menor més habituals, dins l'àmbit de les cures infermeres pediàtrics.
- Treballar de manera cooperativa i coordinada amb l'equip interdisciplinari en l'atenció del nadó, nen o adolescent crític, assumint la responsabilitat de les cures i la prevenció de complicacions.
- Consultar les diferents fonts per buscar informació i participar en les sessions clíniques de la unitat, assistir a les activitats de formació com discent o docent amb la preparació i exposició d'un treball d'interès per a l'equip, així com participar en la formació d'altres membres de l'equip.
- Identificar els signes d'alarma, i actuar de manera autònoma o en equip amb rapidesa, anticipació i professionalitat demostrant habilitat en la presa de decisions en situacions de compromís/urgència vital en el nadó, nen o adolescent.
- Identificar precoçment les complicacions derivades de l'hospitalització (úlceres per pressió, alteracions de la mobilitat, infeccions nosocomials, etc.), i planificar i dur a terme intervencions de manera autònoma que evitin o disminueixin les complicacions.
- Realitzar amb seguretat la reanimació cardiopulmonar bàsica i avançada tenint en compte les diferències específiques a cada edat i ensenyar-la a altres professionals i/o personal en formació.
- Preparar i administrar els tractaments farmacològics amb rigor, tenint en compte els principis de seguretat clínica.
- Transmetre la informació i prestar l'ajuda necessària, per afavorir la vivència de la nova situació, l'adaptació de la família a la unitat i la implicació en les cures del nadó, nen o adolescent críticament malalt.
- Donar suport i acompanyar els familiars en situacions d'agreujament i/o mort del nadó, nen o adolescent crític, utilitzant estratègies específiques.
- Realitzar el procediment i cures d'infermeria: canalització de vies venoses centrals (inserció a través de la via umbilical o perifèrica) i perifèriques, vies intraòssies, arterials, alimentació enteral i parenteral, mesurament de la despesa cardíaca.
- Col•laborar en la inserció de catèters pleurals, de diàlisi peritoneal, de pressió intracranial, rentats gàstrics, immobilització amb guixos i fèrules en les fractures, etc. seguint els criteris de qualitat i seguretat.
- Demostrar habilitat i seguretat en el maneig, preparació i cures d'infermeria del drenatge toràcic, punció lumbar, i reservori subcutani.
- Manejar i controlar la ventilació no invasiva.
- Manejar amb habilitat i seguretat els mitjans tecnològics de la unitat: respiradors, monitors, bombes d'infusió, bombes d'alimentació, desfibril•ladors, carro d'aturada, òxid nítric, CIPAP nasal, BIPAP, hemofiltro, bressols tèrmics, incubadores, superfícies especials de maneig de pressió (SEMP), mantes tèrmiques, aparell d'ECG, sistemes de drenatge (pericàrdic, cranial), capnógrafos, Picco, etc.
- Manejar i controlar l'adequat funcionament del material i mitjans tècnics existents a la unitat, incloent especial revisió del carro de reanimació.
- Preparar correctament el trasllat del nadó, nen o adolescent a altres unitats o altres centres per a la realització de diferents proves o trac-

taments.

- Conèixer la documentació clínica, del nadó, nen o adolescent, existent en la unitat, emplenar correctament els registres corresponents i gestionar adequadament els programes informàtics.
- Conèixer i aplicar els protocols i normes de la unitat d'urgències i UCIN o UCIP.
- Demostrar habilitat per valorar el dolor en el nadó, nen o adolescent, utilitzant els diferents escales segons la seva edat i estat de sedació.
- Utilitzar els fàrmacs pautats i les teràpies complementàries per disminuir el dolor i l'estrès del nadó, nen o adolescent.
- Posar en marxa mesures de protecció de l'impacte mediambiental en les unitats de UCIN i UCIP tenint en compte: la llum, el soroll, la manipulació, les olors, etc.
- Promoure la participació dels pares implicant-progressivament en les cures del nadó, nen o adolescent, ensenyant-los a diferenciar signes i símptomes d'alarma, fomentant el vincle afectiu, l'estimulació del nen i la realització de les cures sota la supervisió de la infermera especialista.
- Planificar amb els pares i el nen o adolescent les cures a l'alta de la UCIN o UCIP, a una altra unitat d'hospitalització o al seu domicili i emplenar l'informe de continuïtat de cures per garantir una atenció adequada a la situació.
- Presentar casos clínics de pacients atesos, en sessions amb l'equip de la unitat.
- Planificar i dur a terme les cures d'infermeria tenint en compte la situació de mort imminent, ajudant a reduir les molèsties físiques del pacient i donar suport al nen o adolescent i família proporcionant estratègies d'afrontament.
- Dur a terme activitats amb la resta de l'equip per ajudar a «ben morir»: respectar i ajudar a la família davant els problemes emocionals, socials, ambientals, etc., controlar els símptomes, preparar per a la mort i el seguiment posterior del dol.

6. Organització del programa formatiu. Activitats mínimes i atenció continuada (guàrdies)

La formació clínica de la infermera resident a pediatria, es desenvoluparà en Atenció Primària i en Atenció Especialitzada, seguint la següent distribució en les rotacions:

- Atenció Primària: sis mesos.
- Salut Mental: un mes.
- Urgències Pediàtriques: dos mesos.
- Unitats de Pediatria (lactants, preescolars, oncologia i hematologia infantil i consulta de pediatria): cinc mesos.
- Unitat Neonatal: dos mesos.
- Cures Intensives Neonatals (UCIN): tres mesos.
- Cures Intensives Pediàtriques (UCIP): tres mesos.

Durant el primer any es durà a terme la rotació per Atenció Primària. La rotació per les unitats de les Cures Intensives Pediàtriques i Neonatals es reservés per al segon any de rotació.

Per tal de poder adquirir les habilitats i els resultats d'aprenentatge anteriors, es planificaran les ja citades rotacions per a cada resident amb subjecció al seu pla individual de formació que s'ajustarà a la guia o itinerari formatiu que serà aprovat per la Comissió de Docència a proposta del tutor.

El resident podrà realitzar rotacions externes no previstes en aquest programa de formació en centres nacionals o estrangers en els termes que preveu l'article 21 del RD 183/2008.

En el següent quadre s'especifica el dispositiu proposat per a les activitats proposades anteriorment en les competències clíniques avançades:

6.1. El cronograma del programa formatiu

El present cronograma és orientatiu. Cada Unitat Docent Multiprofessional de Pediatria serà la responsable de la seva planificació assegurant la consecució de les competències a través de les activitats mínimes ressenyades en el present programa i optimitzant la utilització dels recursos disponibles. S'han considerat els dos mesos de període de vacances corresponents als dos anys de formació.

SERVEI O UNITAT	TEMPS ROTACIÓ
Atenció Primària de Salut (ABS Can Gibert del Pla):	Del mes 1 al mes 6
Salut Mental. IAS (Institut d'Assistència Sanitària):	Mes 7
Urgències pediàtriques Hospital Universitari Dr. Josep Trueta	Mes 8 i 9
Pediatria Hospital Universitari Dr. Josep Trueta de Girona: Unitat de Pediatria (dos mesos i mig) Unitat d'Obstetrícia (quinze dies) Unitat de Consultes Externes Pediàtriques (un mes)	Del mes 10 a 13
Unitat Oncohematològica Pediàtrica Hospital Vall d'Hebron	Mes 14
Unitat de Neonatologia Hospital Dr. Josep de Girona	Mesos 15 i 17
Unitat de Cures Intensives Neonatal de Hospital Dr. Trueta de Girona	Mesos 16, 18 i 19
Unitat de Cures Intensives Pediàtriques del Hospital Dr. Trueta de Girona	Mesos 20 i 22
Unitat de Cures Intensives Pediàtriques de l'Hospital Vall d'Hebron	Mes 21
Atenció Continuada i Urgent:	Els torns o guàrdies s'establiran al llarg dels dos anys segons calendaris dels centres als quals s'assignaran.

6.2. Activitats formatives mínimes per a la superació del programa formatiu i els diferents dispositius de rotació

COMPETÈNCIES	ACTIVITATS	HORES	DISPOSITIU DE ROTACIÓ
Atenció al nen sa i adolescent a l'Atenció Primària	Dur a terme l'atenció al nen i a l'adolescent a través dels programes específics a què es refereix l'apartat 6.1 i de les valoracions individuals a nens sans i malalts que es duen a terme al centre de salut distingint les cures d'infermeria pediàtrica que requereixin una aplicació immediata dels que exigeixen una planificació i gestió en el temps, en un context d'educació als pares i adolescents que afavoreixi l'autocura. Aquestes intervencions han d'incloure, almenys, les següents activitats específiques que seran quantificades pel tutor. Activitats vinculades i / o encaminades a: L'acollida del RN al centre de salut. L'avaluació del vincle afectiu amb la família del nadó i lactant. La formació dels pares en els coneixements de puericultura destinats a l'adquisició d'habilitats necessàries per a la cura del nen. La impartició de consells antitabac als pares per a la prevenció del fumador passiu. La impartició de consell sobre lactància materna. Inici, tècnica d'administració i dificultats, així com la seva extracció, conservació i congelació. L'educació dels pares sobre la correcta preparació i administració de fórmules adaptades i de l'alimentació complementària. L'educació dels pares en les tècniques de massatge infantil. Assessorar als pares sobre les tècniques d'estimulació precoç infantil. Assessorar els pares sobre la importància del joc en les diferents etapes de desenvolupament, com a activitat lúdica i terapèutica.Assessorar el nen, adolescent i família sobre l'alimentació equilibrada. Assessorar i fixar pautes perquè els pares puguin col•laborar en les cures que siguin necessaris per detectar les alteracions que poden afectar els nens i nenes des del seu naixement fins a l'adolescència. La prevenció d'accidents. Promoure en els nens i adolescents hàbits de vida saludables mitjançant el foment de: l'autocura, l'autoestima, l'alimentació i activitat física equilibrada, la seguretat viària, les relacions socials. Fomentar en l'adolescència conductes responsables associades a la prevenció de trastorns alimentaris, consum de drogues, salut afectivosexual, conflictes i violència. Les diferents aplicacions del calendari vacunal segons la situació específica de cada nen, adoptant les pautes necessàries per a la seva correcció i compliment. La detecció dels signes i símptomes de les alteracions més freqüents en els adolescents així com dels problemes més habituals en el desenvolupament biològic, psicoafectiu i social. La detecció i adopció de mesures vinculades a situacions de sospita d'abús sexual o maltractament infantil, seguint els protocols d'actuació establerts per a una màxima efectivitat. La gestió de cures d'infermeria al nen amb un procés crònic.	300	ABS Can Gibert del Pla
	Realitzar visites domiciliàries al RN per a la seva valoració inicial així com per a realitzar l'anàlisi de la seva situació en l'àmbit familiar.	20	
	Utilitzar els protocols i guies clíniques vigents a fi de seleccionar la patologia i saber valorar la seva efectivitat i repercussió en la prestació de les cures.	20	

	Realitzar intervencions grupals planificades relacionades amb conductes de risc dels adolescents: trastorns afectiu sexuals, trastorns de la conducta alimentària, o els vinculats al consum de drogues, així com activitats relacionades amb la prevenció de l'embaràs, malalties de transmissió sexual, maltractament, violència, etc	3	
	Col•laborar en el disseny, desenvolupament i execució de programes d'intervenció relacionats amb la salut infantil i de l'adolescència.	2	
	Utilitzar i visitar els dispositius d'ajuda disponibles, davant la sospita de conductes de risc, maltractaments i abusos sexuals (en centres d'acollida, de protecció de menors, en centres escolars, etc.).	10	
	Participar activament en les sessions clíniques i en les reunions de treball del centre de salut realitzant presentacions orals sobre temes rellevants proposats pel tutor que impliquin recerca i selecció d'informació, maneig de bases de dades, lectura crítica de textos, etc.	5	
Atenció al nounat amb problemes de salut	Valorar de forma integral les necessitats de salut, planificar i efectuar les cures d'infermeria de nadons ingressats a la unitat neonatal, amb nivell mitjà de cures.	30	Unitat neonatal de l'Hospital Universitari de Girona Dr. Josep Trueta
	Valoració de nounats en funció de l'edat gestacional i maduresa (Test de New Ballard Score). Així com de l'edat gestacional i pes.	30	
	Valoració de les necessitats nutricionals del nounat i administració d'alimentació mitjançant les diferents tècniques (parenteral, per sonda: NEDC, gavage, en bitlles, oral).	30	
	Dur a terme cures al RN: amb problemes de termoregulació, allotjat en incubadora i en bressols tèrmica, tenint en compte les diferents necessitats de termoregulació, confort, higiene, cures de la pell, canvis posturals i aïllament.	30	
	Identificar i valorar els signes de hiperbilirrubinèmia neonatal. Aplicació de mesures de prevenció.	30	
	Cuidar al RN en fototeràpia i, si s'escau col•laborar en la realització de exanguinotransfusió.	10	
	Portar a terme valoracions respiratòries del nounat (Test de Silverman Andersen).	20	
	Administrar oxigenoteràpia, mitjançant càmera de Hood, en incubadora, CPAP, Control de la Saturació d'Oxigen con Pulsioximetria.	20	
	Portar a terme canalitzacions de via venosa central i de catèters centrals inserits a través d'una via perifèrica.	10	
	Realitzar controls de pes a diari, control de hipoglucèmies i hipocalcèmies.	30	
	Maneig de les bombes d'infusió, administració i càlcul de perfusions	20	
	Dur a terme les activitats necessàries per a la protecció mediambiental del nadó: il•luminació adequada, minimització de soroll, temperatura ambient, etc.	30	
	Participar en el transport del nounat i administrar les cures necessàries durant el mateix.	2	
	Donar suport als pares i mares dels nounats atesos a la Unitat Neonatal, el que inclourà les següents tasques específiques que seran quantificades pel tutor: - Acollida i presentació dels pares en la Unitat Neonatal, explicant-los les normes de la unitat, horaris, etc. - Suport / foment en l'acostament dels pares al nounat, explicant-los les condicions higièniques necessàries per manejar al nen i mostrant com accedir al nadó allotjat en incubadora, interaccionar amb ell i afavorir la permanència en la unitat. - Explicar i proporcionar suport per a la pràctica del mètode cangur. - Suport a la lactància materna mitjançant conselleria de lactància. Explicant la importància en la recuperació del nadó i els mètodes d'extracció i conservació en casos necessaris. - Planificació de l'alta i elaboració de l'informe de continuïtat de cures per a cada un dels recent atesos.	60	
	Realitzar intervencions infermeres i assessorament als pares en el domicili, en els programes d'alta precoç.	5	

PROGRAMA FORMATIU D'INFERMERIA PEDIÀTRICA

Atenció al nen i adolescent hospitalitzat	Activitats d'acollida, valoració, planificació de les cures i seguiment dels nens ingressats a les diferents unitats amb processos de salut aguts o crònics fins a l'alta hospitalària.	100	- Unitat d'Hospitalització de Pediatria i Obstetrícia de l'Hospital de Girona Dr. Josep Trueta - Àrea ambulatòria de l'Hospital Universitari de Girona Dr. Josep Trueta - Unitat d'Hospitalització d'Oncologia Pediàtrica de l'Hospital de la Vall d'Hebron
	Col•laborar i/o realitzar en els diferents procediments, tècniques, proves, tractaments derivats dels diferents problemes de salut.	100	
	Participar activament en les sessions clíniques juntament amb l'equip d'infermeria o d'altres professionals. Realitzant presentacions orals sobre temes rellevants proposats pel tutor que impliquen recerca i selecció d'informació, maneig de bases de dades, lectura critica de textos, etc.	20	
	Educar al nen/adolescent i família en les cures posteriors a l'alta derivats del seu problema de salut i realitzar l'informe de continuïtat de cures.	50	
	Adquirir habilitats comunicatives amb el nen/adolescent i/o família en situacions difícils: després de donar una mala notícia, durant un procés oncològic, en situacions de malaltia terminal, etapa de dol, mort, etc.	10	
	Realitzar les activitats pròpies de la farmacovigilància en l'àmbit pediàtric	100	
	Realitzar diferents tècniques de cirurgia menor (sutures, crioteràpia, dehiscència de petits abscessos, cauterització granuloma umbilical, etc.)	5	
Atenció al nen i adolescent en situació crítica	Realitzar la valoració y priorització en diferents situacions: Catalogació de malalts.	200	- UCI Neonatal, UCI Pediàtrica i Urgències de l'Hospital de Girona Dr. Josep Trueta - UCI Pediàtrica de l'Hospital de la Vall d'Hebron
	Col•laborar amb precisió i rapidesa, a la recepció, reanimació (si cal) i estabilització del nen i adolescent en situació crítica, segons protocol de la unitat.	20	
	Fer servir adequadament al nen politraumatitzat: mobilització i immobilització.	5	
	Utilitzar correctament les venes i escaioles a les cures traumàtiques.	10	
	Realitzar l'evacuació de substàncies tòxiques ingerides mitjançant el rentat gàstric.	10	
	Identificar i valorar correctament els tipus de lesions i suturar d'acord al lloc on es trobi.	10	
	Realitzar l' ingrés i planificació de cures de pacients ingressats en observació d'Urgències Pediàtriques.	50	
	Realitzar l'ingrés, planificació de cures i seguiment de pacients ingressats en UCIP.	20	
	Valorar de forma integral les necessitats de salut, planificar i efectuar les cures d'infermeria de nounats en estat crític (prematurs amb extrem baix pes i/o nounats amb greus problemes de salut).	10	
	Realitzar i/o col•laborar en els procediments diagnòstics i de recolzament respiratori: - Monitorització respiratòria: pulsioximetria, capnografia. - Permeabilització de la via aèria: Intubació endotraqueal/nasotraqueal, traqueotomia, cricotiroidotomia, colocacin de mascareta laríngia, etc. - Ventilació mecànica no invasiva (CPAP). - Ventilació manual /Ventilació artificial. - Drenatge toràcic. - Aspiració endotraqueal/nasotraqueal. - Aerosolterapia.	 50 10 10 10 10 50 20	
	Realitzar i/o col•laborar en els procediments diagnòstics i de recolzament hemodinàmic: -Reanimació cardiopulmonar neonatal i pediàtrica avançada, i impartint formació en aquesta matèria a d'altres professionals i/o personal en formació. -Monitorització de la pressió arterial invasiva. -Monitorització de la pressió venosa central. -Monitorització de pressions pulmonars, saturació venosa mixta, saturació cerebral i CO2. -Índex bi-espectral cerebral (BIS). -Canalització de via venosa central i de catèters centrals inserits a través d'una via perifèrica. -Canalització dels diferents tipus d'accés venós d'us habitual en el pacient crític pediàtric. -Sistema d'hemofiltració continua infantil i de diàlisis peritoneal. - Maneig de las bombes d'infusió, administració i càlcul de perfusions.	 5 10 20 10 10 10 50 5 50	

	Col•laborar en els procediments diagnòstics i de recolzament neurològic: -Punció lumbar -Monitorització de la pressió intracranial -Drenatge ventricular - Valoració neurològica: escala de coma de Glasgow, pupil•les, moviments tònic-clònics, etc.	 10 10 10 10	
	Identificar mitjançant la utilització de les diferents escales el grau de dolor en el nen/ adolescent crític. Maneig i compliment correcte de la documentació específica existent en les diferents unitats de Cures Intensives Pediàtriques, Neonatals i Urgències Pediàtriques.	30 30	
	Revisar l'adequat funcionament del material i mitjans tècnics existents a la unitat, incloent la revisió del carro de reanimació.	30	
	Presentar casos clínics de pacients crítics atesos especificant les dades derivades de la valoració, els problemes d'autonomia, els diagnòstics infermers, les intervencions realitzades i els resultats obtinguts.	5	
	Realitzar cursos presencials d'actualització de RCP Pediàtrica Avançada i Maneig del Trauma Pediàtric, reconeguts i avalats per entitats de reconegut prestigi.	1	
	Realitzar adequadament la preparació i el maneig del transport intrahospitalari i extrahospitalari del nounat, nen o adolescent en estat crític.	5	
Investigació	Participar en l'elaboració d'un projecte d'investigació sobre un àrea específica amb l'orientació del tutor en infermeria pediàtrica, amb un disseny metodològic adequat al problema d'estudi, utilitzant els diferents instruments de la investigació qualitativa i/o quantitativa i realitzar la seva presentació.	1	ABS Can Gibert del Pla i Hospital Universitari de Girona Dr. Josep Trueta
	Escriure amb l'orientació del tutor almenys un treball científic propi de l'especialitat amb vistes a la seva possible divulgació.	1	
	Participar en l'elaboració d'un projecte d'investigació sobre un àrea específica amb l'orientació del tutor en infermeria pediàtrica, amb un disseny metodològic adequat al problema d'estudi, utilitzant els diferents instruments de la investigació qualitativa i/o quantitativa i realitzar la seva presentació.	1	
	Escriure amb l'orientació del tutor almenys un treball científic propi de l'especialitat amb vistes a la seva possible divulgació.	1	

6.3. Formació en protecció radiològica

Els residents d'infermeria pediàtrica hauran d'adquirir de conformitat amb el que estableix la legislació vigent, coneixements bàsics en protecció radiològica ajustats al que preveu la Guia Europea "protecció radiològica 116" en les següents matèries:

1.- Estructura atòmica, producció i interacció de la radiació.

2.- Estructura nuclear i radioactivitat.

3.- Magnituds i unitats radiològiques.

4.- Característiques físiques dels equips RX o fonts radioactives.

5.- Fonaments de la detecció de la radiació.

6.- Fonaments de la ràdio biologia. Efectes biològics de la radiació.

7.- Protecció radiològica. Principis generals.

8.- Control de qualitat i garantia de qualitat.

9.- Legislació nacional i normativa europea aplicable a l'ús de les radiacions ionitzants.

10.- Protecció radiològica operacional.

11.- Aspectes de protecció radiològica específics dels pacients.

12.- Aspectes de protecció radiològica específics dels treballadors exposats.

6.4. Atenció continuada

Els serveis prestats en concepte d'atenció continuada tenen caràcter formatiu, es realitzaran durant els dos anys que dura la formació en l'especialitat i es programaran amb subjecció al règim de jornada i descansos que estableix la legislació vigent. Les guàrdies es realitzaran en qualsevol dispositiu de la unitat docent i es planificaran tenint en compte el compliment dels objectius del programa formatiu. S'aconsella realitzar entre dos i quatre guàrdies mensuals. Es detalla a continuació en el capítol 7 d'aquest mateix document.

7. La prestació de serveis en concepte d'atenció continuada (guàrdies) durant el període formatiu

La prestació de serveis en concepte d'atenció continuada contribueix a garantir la formació integral del resident i el funcionament permanent de les institucions sanitàries i es considera un element clau en el procés d'aprenentatge del resident i en l'assumpció progressiva de responsabilitats. Aquests serveis que es prestaran en els dispositius que integren la Unitat Docent, tindran caràcter obligatori i ha de ser supervisades pels col•laboradors i tutors de les unitats assistencials en què es realitzin, juntament amb el coordinador de la Unitat Docent.

Des del punt de vista formatiu, és recomanable que el nombre de guàrdies no sigui menor de dos de menys de quatre al mes, fins i tot en els supòsits d'acumulació de guàrdies derivades de períodes de vacances. En tot cas, el coordinador i els tutors de la Unitat Docent planificaran les guàrdies i altres activitats dels residents, tenint en compte la seva doble condició de personal en formació i de treballador de les unitats i centres sanitaris en els quals en cada moment s'estigui formant, pel que a aquests efectes, hi ha d'haver l'adequada coordinació entre els tutors i els òrgans de direcció d'aquests centres i unitats.

7.1. Distribució percentual del nombre d'hores d'atenció continuada a realitzar durant la residència distribuïdes per estades

Això significaria que si es realitzen entre dos i quatre guàrdies al mes, la proposta inicial de distribució seria:

• A l'R-1 es realitzaran en Atenció Primària (ACUT), en Salut Mental i en Urgències Pediàtriques Hospitalàries. Aquestes guàrdies poden també repartir durant tot l'any.

• Al R-2 es realitzaran guàrdies a Urgències Pediàtriques Hospitalàries a la Unitat de Cures Intensives Neonatals i Pediàtriques. Aquestes guàrdies poden també repartir durant tot l'any.

Quan en els centres de salut acreditats no es prestin serveis en concepte d'atenció continuada o aquests siguin insuficients, es podran realitzar guàrdies en altres centres, per al que es procedirà a l'acreditació específica d'aquests centres per a aquesta comesa. En tots els casos es garantirà la tutorització durant les guàrdies.

8. Formació continuada

Les especialistes en infermeria pediàtrica s'enfronten en el seu treball diari al repte d'actualitzar-en l'ampli i creixent volum de coneixements, habilitats i actituds que conformen la seva especialitat. Referent a això, les institucions sanitàries, les societats científiques i els diferents col•lectius professionals, desenvolupen programes de formació continuada que tenen com a missió bàsica proporcionar a les infermeres de família dels instruments necessaris per mantenir i millorar la seva competència tant en l'àrea dels coneixements com a la de les habilitats i actituds.

Alhora que augmenta la necessitat que s'actualitzin les competències de la infermera pediàtrica, està augmentant de manera exponencial la necessitat i responsabilitat de adaptar-se a les noves tecnologies de la comunicació, informació, gestió, etc. que s'han d'incorporar a les activitats de formació continuada dels professionals sanitaris.

Al llarg del període de residència s'ha de transmetre a la infermera resident la necessitat present i futura de realitzar activitats de formació continuada, assistint i participant en les activitats d'aquest caràcter que es realitzin al centre sanitari, per tal d'interioritzar la necessitat de que aquestes activitats l'acompanyin durant tota la seva vida professional, com un mitjà essencial per garantir una adequada atenció als pacients.

En definitiva, el resident ha d'internalitzar al llarg del seu període formatiu i tal com preveu la Llei 44/2003, d'ordenació de les professions sanitàries, que la formació continuada i l'acreditació de la competència professional és un principi rector de l'exercici de les professions sanitàries que l'article 12 de l'esmentada Llei configura "com un dret i un deure" que ha de ser demandat a les institucions sanitàries on en el futur presti serveis.

Els programes de formació continuada haurien de donar resposta a la necessària actualització i renovació dels adquirits durant la residència i als avenços que dins dels seus camps competencials es vagin incorporant al llarg de la seva vida professional. La formació continuada, tal com preveu l'article 37 de la Llei 44/2003, abans esmentada i l'article 40 de la Llei 55/2003, per la qual s'aprova l'Estatut Marc de Personal Estatutari dels Serveis de Salut, serà una eina fonamental per a l'adquisició dels graus en què s'articula el "desenvolupament professional" i la "carrera professional" regulats per les dues disposicions.

En aquest context, adquireixen una importància específica els procediments d'avaluació de competències tant per a les infermeres residents, durant la seva formació i en finalitzar la residència, com per a les infermeres en exercici, completades, en aquest últim cas, amb activitats de formació continuada acreditades. Per això, és convenient que els residents es familiaritzin amb les noves metodologies docents i avaluadores, incorporant per exemple activitats amb pacients simulats i estandarditzats.

La informatització del coneixement del professional i de l'organització assistencial, com succeeix en la resta de les professions, ha de suposar un dels continguts més importants de les activitats docents o de formació continuada. De totes les especialitats sanitàries, per les seves pròpies necessitats de comunicació, informació i gestió respecte a la comunitat, els seus pacients i la resta del sistema de salut, necessita una especial dedicació a l'actualització en les noves tecnologies; per això compta amb diversos mitjans com són l'edició en format electrònic, de nombroses revistes de l'especialitat, de les activitats relatives a congressos organitzats per societats científiques, el desenvolupament d'eines docents amb suport multimèdia (cursos multimèdia o sistemes experts d'ajuda al diagnòstic), congressos virtuals, cursos especialitzats, casos clínics, pacients virtuals, fòrums de discussió o revisions bibliogràfiques.

La UDM proposarà cursos per a metges i infermeres residents per al període de formació que donen resposta a les necessitats formatives d'aquests residents.

9. La metodologia de la investigació

La intervenció dels residents a les activitats docents de cada unitat serà de caràcter obligatori mitjançant la seva participació, preparació i actuació en sessions clíniques així com en la docència directa a metges i infermeres residents de cursos inferiors.

Les unitats amb obligacions docents per al pregrau estimularan la participació de les infermeres residents en l'acompliment de les mateixes.

L'elaboració i exposicions del contingut teòric es duran a terme per la infermera resident amb la col•laboració de membres de la unitat docent multiprofessional de pediatria i es complementaran amb l'exposició de casos clínics i / o material iconogràfic.

L'aprenentatge de la metodologia de la investigació es considera primordial per participar i desenvolupar treballs de recerca, segons les possibilitats de cada centre.

S'atindrà al que estableix la part general de la Guia de Formació d'Especialista.

Pel que fa al resident, en finalitzar el seu període de residència, serà capaç de:

1. Conèixer les principals fonts de documentació científica i tenir habilitats en el seu maneig.

2. Ser capaç de fer una lectura crítica d'originals sobre els següents aspectes: etiologia, proves diagnòstiques, terapèutica, pronòstic, eficiència.

3. Conèixer els principis bàsics de disseny de projectes d'investigació i tenir habilitats per aplicar-los al disseny d'un projecte sobre una pregunta d'interès en la seva pràctica clínica.

4. Conèixer els principis ètics de la investigació biomèdica i incorporar-tant al disseny de projectes com a la incorporació dels resultats d'investigació a la pràctica clínica.

5. Tenir habilitats en la presentació de resultats d'investigació, tant en forma d'article de revista com de comunicacions per a reunions científiques (orals, pòsters).

10. Els responsables de la docència, supervisió i avaluació del programa formatiu

La viabilitat d'aquest programa requereix, en tot cas, que la seva impartició es dugui a terme a través d'un conjunt de òrgans les activitats docents i perfils professionals estiguin perfectament coordinats amb els objectius formatius donant coherència a tot el procés. Per això, es consideren figures fonamentals per a la correcta impartició del programa formatiu de l'especialitat de Medicina Familiar i Comunitària:

- El tutor principal: serà el responsable del procés ensenyament-aprenentatge del resident tant en les estades al centre de salut com fora d'ell i serà el mateix durant tot el període formatiu duent a terme un contacte continu i estructurat amb el resident durant dit període. Es recomana que cada tutor principal tingui assignats simultàniament un màxim de dos residents. Ha de tenir una llarga experiència en pediatria, bons resultats en qualitat assistencial i, passat el període transitori, ha de ser especialista en infermeria pediàtrica. A cada equip docent de tutors principals, un d'ells ha de fer les funcions de coordinador docent de la seva especialitat.

- Els col•laboradors docents: són els especialistes i professionals dels diferents dispositius de la unitat docent pels quals roten els residents que, sense ser tutors de residents d'Infermeria Pediàtrica, col•laboren en la impartició d'aquest programa assumint la supervisió i control de les activitats que es realitzen durant aquestes rotacions.

- El cap d'estudis de la Comissió de Docència: liderarà la direcció, planificació i organització de la Unitat Docent realitzant així mateix funcions d'avaluació/control, docència i investigació i de direcció i coordinació de les activitats docents dels tutors conjuntament amb els presidents de la subcomissions docents que existeixin.

- La Comissió de Docència: és l'òrgan col•legiat en el si s'organitza la formació, es supervisa la seva aplicació pràctica i es controla el compliment en la unitat dels objectius del programa docent. S'incorporarà a aquesta Comissió el president de la Subcomissió Docent d'Infermeria.

- El Comitè d'Avaluació: és l'òrgan d'avaluació compost pel cap d'estudis, els presidents de les subcomissions Docents, el tutor del resident, un professional que presti els seus serveis en la unitat corresponent (nomenat per la comissió de docència) i un dels vocals de la Comissió de Docència.

10.1. El tutor i les seves relacions amb el resident i l'administració

El tutor és aquell professional de la infermeria en exercici actiu al qual se li reconeix un nivell formatiu i un entorn laboral adequat que permet acreditar com capacitat per afavorir l'aprenentatge dels coneixements, habilitats i actituds propis d'una formació d'infermeria especialitzada i que assumeix col•laborar de forma activa en el procés d'ensenyament-aprenentatge de les infermeres especialistes en formació, dins d'un context institucionalitzat.

El tutor és una figura única en el procés formatiu del resident, de manera que les distincions a què s'ha fet referència anteriorment (principal, de suport i hospitalari) s'efectua en funció del seu major o menor vinculació amb el resident individualment considerat, sense que impliqui una relació de jerarquia entre aquestes figures. Aquest pot individualitzar i personalitzar el programa formatiu adaptant continguts, temps i mètodes a les necessitats pròpies de cada resident.

El tutor ha fonamentalment reunir dues característiques:

- Ser un bon infermer pediàtric: el seu perfil competencial s'ha d'adequar al descrit en aquest programa.
- Ser un bon docent, ja que segons sigui la seva actitud cap a l'ensenyament, la seva preparació específica, la seva capacitat per transmetre coneixements, el seu maneig de les relacions interpersonals, el resident obtindrà una millor o pitjor preparació.

El tutor ha de planificar, estimular, dirigir, seguir i avaluar el procés d'aprenentatge del resident realitzant les funcions:

- Orientar al resident durant tot el període formatiu. Per a això ha d'ajudar a identificar quines són les seves necessitats d'aprenentatge i quins són els objectius de cada rotació tant a nivell hospitalari com en el Centre de Salut; establir amb ell el seu cronograma formatiu i, si escau, les estades electives que ha de realitzar, informant d'altres activitats d'interès per a la seva formació.
- Supervisar la formació del resident. Amb aquesta finalitat el tutor ha de:
- Utilitzar com a eina bàsica les fitxes que figuren en aquest programa completades amb la informació que li faciliti el tutor hospitalari i els altres responsables de la supervisió del programa formatiu.
- Establir amb el resident al seu càrrec un calendari de reunions periòdiques o entrevistes per analitzar entre tots dos com s'està realitzant la formació i intentar corregir els punts febles.
- Ser el referent-interlocutor del resident i per tant fer una tasca d'acollida i d'informació. El tutor és un element essencial en la resolució de conflictes i en la protecció dels drets del resident.
- Afavorir l'autoaprenentatge i la responsabilitat progressiva del resident.
- Fomentar l'activitat docent i investigadora del resident.
- Ser el principal responsable de l'avaluació formativa o continuada del resident participant activament en l'avaluació anual / qualificativa a través dels comitès d'avaluació.
- Participar en l'elaboració de la memòria anual de les activitats docents realitzades pels residents al centre sanitari.
- A cada equip docent de tutors principals, un d'ells ha de fer les funcions de coordinador docent de la seva especialitat per representar a la resta de tutors en la Comitè d'Avaluació.

10.1.1. La relació tutor/resident

El procés d'aprenentatge del resident es basa en un model col•laboratiu centrat en el que aprèn. No és la típica relació de mestre i deixeble ni tampoc d'amistat o de companyonia, sinó que es caracteritza per ser una relació interpersonal, individualitzada i adaptada a les expectatives de cada resident, pel que ha de desenvolupar-se en un ambient que permeti la participació del especialista en formació en la definició d'objectius i en l'intercanvi progressiu de papers a mesura que el resident avança en el procés d'aprenentatge.

Cada tutor té el seu propi estil de tutorització però tots ells han de ser capaços de:

- Comunicar (empatia).

- Estimular (incentivar, impulsar i il•lusionar).
- Transmetre informació oportunament.
- Explorar les expectatives i actituds del resident.
- Afavorir el diàleg.

10.1.2. Relació tutor/administració

La importància de la figura del tutor en l'adequada formació de residents determina que les administracions sanitàries afavoreixin els següents aspectes:

- Manteniment i millora de la competència dels tutors en la pràctica clínica i en metodologia docent facilitant-los l'accés a una formació continuada específica, sobre:
    - o Aspectes relacionats amb el coneixement i aprenentatge de mètodes educatius.
    - o Tècniques de comunicació, de control i millora de qualitat.
    - o Tècniques de motivació, supervisió i avaluació.
    - o Valors i aspectes ètics de la professió.
    - o Aspectes relacionats amb continguts del programa formatiu.
    - Condicions assistencials i docents adequades.
    - o Temps específic per a la docència.
    - o Suport de l'estructura docent.
- Actuacions dirigides a mantenir la motivació: Aquells tutors que garanteixin un ensenyament de qualitat, han de ser reconeguts per part de l'administració ja sigui a través de la carrera professional o d'altres incentius de caràcter formatiu, etc. per compensar l'esforç que suposa l'acompliment d'aquesta tasca.
- Aplicació de criteris que al costat de la titulació exigible en cada supòsit garanteixin l'adequació dels nomenaments de tutors.

10.2. El col•laborador docent

Els col•laboradors docents són tots aquells especialistes i professionals que, sense ser tutors de residents d'Infermeria Pediàtrica, desenvolupen les seves funcions docents en els diferents dispositius que formen part de la unitat docent, sent els responsables de la formació dels residents en infermeria pediàtrica durant els seus estades formatives en els mateixos. Des del punt de vista docent correspon a aquests col•laboradors:

- Orientar al resident durant tota l'estada formativa en les diferents unitats i / o serveis.
- Supervisar la formació del resident utilitzant com a eina les fitxes que figuren en aquest programa completades amb la informació que li faciliti el tutor hospitalari i el tutor principal.
- Ser el referent-interlocutor del resident durant l'estada formativa i per tant fer una tasca d'acollida i d'informació.
- Afavorir l'autoaprenentatge i la responsabilitat progressiva del resident.
- Fomentar l'activitat docent i investigadora del resident.
- Hi ha d'haver una bona relació amb els tutors sobre les activitats realitzades pels residents.
- Ser responsable de l'avaluació formativa o continuada del resident durant l'estada formativa.

11. L'avaluació

11. 1. Tipus d'avaluació

Tal com estableix el RD 183/2008 el seguiment i avaluació del procés d'adquisició de competències professionals, es durà a terme mitjançant les avaluacions formativa, anual i final. La UDM recull les avaluacions anual i final així com altres que es poguessin realitzar en l'anomenada avaluació sumativa.

Per a tal efecte, s'ha de constituir el Comitè d'Avaluació per a cadascuna de les especialitats, els programes formatius es desenvolupen en la unitat docent (punt 2 d'aquest document).

11.1.1. Avaluació formativa

L'avaluació formativa es basarà en el seguiment del compliment dels objectius docents del programa i l'adequació personalitzada a cada resident en període de formació, així com en la proposta d'activitats específiques per a les àrees formatives i competencials deficitàries susceptibles de millora, aportant suggeriments específics per a la seva millora o correcció.

El principal responsable del seguiment és el tutor principal del resident en període de formació. S'establiran els següents procediments:

Entrevistes periòdiques tutor-resident

Són de caràcter estructurat i pactat. Tenen la finalitat de monitoritzar el compliment dels objectius docents. Es duran a terme mitjançant el model de feedback i es basaran en l'autoavaluació i l'autoaprenentatge.

Es realitzaran un mínim de quatre entrevistes per any. Pel que fa a l'actual incorporació de residents a l'especialitat d'Infermeria Pediàtrica, quan s'implanti el Llibre del Resident s'incorporaran a aquest. Es disposarà d'aquest document abans de tres anys de la implementació d'aquesta especialitat, segons la disposició transitòria primera punt 3, del RD 183/2008.

Portafoli

El portafoli és un instrument d'aprenentatge i d'autoreflexió que integraria de manera coherent diferents elements: àrees competencials del programa de formació i activitats que es podrien elaborar per autoavaluar la competència dels objectius docents plantejats en el programa.

En definitiva es tracta d'anotar i registrar de forma estructurada totes les situacions que ens permeten aprendre a través de l'auto-reflexió. La reflexió sobre els problemes ens ajuda a aprendre i a resoldre el cas la qual cosa incrementa l'expertesa.

La finalitat de la pràctica reflexiva és formativa i potenciadora del desenvolupament professional. A partir de l'auto-observació i l'autoavaluació de la pròpia pràctica identifiquem les competències consolidades i les deficiències, per aquest motiu podem establir estratègies de millora en els dèficits competencials, en l'aplicació dels aprenentatges i de les noves necessitats.

El suport del portafoli és escrit per obtenir la màxima objectivitat, a la vegada promou l'estructuració del document i per tant la consolidació de l'aprenentatge.

L'objectiu del registre del portafoli és proporcionar al resident un instrument de millora de l'aprenentatge basat en el pensament crític sobre la pràctica diària. El contingut és confidencial, per tant el tutor tindrà accés quan el resident ho autoritzi.

Per tot l'exposat anteriorment, considerem de gran importància, el desenvolupament del portafoli del resident en infermeria pediàtrica.

El portafoli del resident d'Infermeria Pediàtrica constarà de diverses parts:

- Cronograma: El cronograma individual del període formatiu està distribuït en els dos anys de formació i permet classificar les activitats més rellevants des del punt de vista formatiu (rotacions, guàrdies, cursos, ...).
- Guia de competències (subjecte a publicació del Llibre del Resident per part del Ministeri de Sanitat i Política Social): Un cop publicat el llibre del resident en Infermeria Pediàtrica, el resident tindrà una descripció exhaustiva de les competències relacionades amb l'itinerari formatiu. L'esmentat document serà un instrument que ajudarà a delimitar els objectius d'aprenentatge i a planificar les diferents rotacions tant a nivell individual com les pactades conjuntament en les entrevistes tutor-resident. A més el resident podrà portar un registre individual de les activitats que evidenciïn el procés formatiu.
- Tasques: Les tasques serien instruments que permetrien una observació del progrés competencial del resident. Estarien distribuïdes en dos blocs per cada any d'especialitat.

De forma cronològica el resident ha de:

- Decidir conjuntament amb el tutor quines tasques farà anualment i consensuar un calendari de realització.
- Realitzar les tasques.
- Es realitzaria una "autoavaluació" pel propi resident.
- Es duria a terme una "auto-reflexió" en relació a la tasca realitzada tenint com a referència l'assoliment dels indicadors operatius d'aquella àrea competencial.
- Es elaborarien els "objectius-pactes d'aprenentatge" amb el tutor en les entrevistes tutor-resident trimestrals. Es valorarà conjuntament la consecució dels objectius d'aprenentatge i els plans d'aprenentatge en les rotacions realitzades des de l'última entrevista per detectar possibles problemes formatius i poder planificar estratègies de millora. Es supervisaran els fulls d'auto-reflexió del resident i del portafoli en general.

- S'avaluarà anualment (en la quarta entrevista tutor-resident) les diferents àrees competencials treballades pel resident de forma global, tenint en compte les tasques, guàrdies, rotacions, etc. i l'informe anual d d'avaluació formativa del tutor.
- Només en la quarta entrevista tutor-resident de l'any acadèmic s'ompliran les preguntes de la fitxa 1 (veure annexos).
- La valoració conjunta amb el resident del seu procés d'aprenentatge s'efectuarà en la fitxa 2 de l'entrevista (veure annexos).

11.1.2. Avaluació sumativa

Es basaria en informes normalitzats basats en la valoració dels períodes rotatoris i tal com indica el RD 183/2008, l'avaluació anual i final.

Avaluació de la rotació

A realitzar pel tutor i els col•laboradors docents dels diferents dispositius per a cada rotació. L'esmentat document s'haurà d'enviar a la Secretaria de la UDM.

Avaluació anual

Té la finalitat de qualificar els coneixements, habilitats i actituds de cada resident en finalitzar cada un dels anys que integren el programe formatiu de la seva especialitat.

L'informe anual del tutor és l'instrument bàsic i fonamental per a la valoració del progrés anual del resident en el procés d'adquisició de competències professionals, tant assistencials, com de recerca i docència.

Aquest informe ha de contenir:

- Informes d'avaluació formativa incloent els informes de les rotacions, els resultats d'altres valoracions objectives que s'han pogut realitzar durant l'any en curs i la participació en congressos, cursos, seminaris o reunions científiques, relacionades amb el corresponent programa.
- Informes d'avaluació de rotacions externes no previstes en el programa formatiu.
- Informes que se sol•licitin a altres responsables d'unitats assistencials integrades en la unitat docent de cada especialitat.

El resultat de l'avaluació anual pot ser:

• Positiu: quan el resident ha assolit el nivell exigible per considerar que s'han complert els objectius del programa formatiu del curs acadèmic.

• Negatiu: quan el resident no ha assolit el nivell mínim exigible per considerar que s'han complert els objectius del programa formatiu del curs acadèmic.

Avaluació final del període de residència

L'avaluació final té com a objectiu verificar que el nivell de competències adquirit per l'especialista en formació durant tot el període de residència, li permet accedir al títol d'especialista.

Es realitzarà als residents després de l'avaluació de l'últim any de residència i es durà a terme pel Comitè d'Avaluació de cada especialitat.

El Comitè d'Avaluació amb l'informe complet, atorgarà a cada resident una de les següents qualificacions: "positiva", "positiva destacada" o "negativa".

S'establirà un període i procediment per a les revisions finals.

Full d'avaluació a omplir pel resident en període de formació

Aquesta fitxa serà emplenada pel resident en període de formació al finalitzar cada rotació, conjuntament amb les fotocòpies del llibre d'especialista, i s'ha de lliurar a la secretaria de la UDM (Fitxa 3 annex IV)

En el cas de l'especialitat d'Infermeria Pediàtrica, fins que no estigui publicat el llibre del resident d'aquesta especialitat, només es farà arribar a la secretaria de la UDM aquesta fitxa.

11.2. Comitè d'avaluació

Es constituirà una Comissió d'Avaluació en la UDM per a cadascuna de les especialitats, els programes formatius es desenvolupen en aquesta unitat docent. Aquesta Comissió tindrà el caràcter d'òrgan col•legiat i la seva funció serà realitzar l'avaluació anual i final dels especialistes en formació.

Aquest Comitè d'Avaluació estarà integrada per:

a) El cap d'estudis de la Comissió de Docència, que presidirà la comissió i dirimirà amb el seu vot els empats que es puguin produir,

b) El president de la Subcomissió d'Infermeria de l'Hospital Universitari Doctor Josep Trueta de Girona, l'Institut Català de la Salut.

c) El tutor del resident.

d) Un professional que presti serveis al centre o unitat de què es tracti, amb el títol d'especialista, designat per la comissió de docència (quan es disposi d'aquests especialistes).

e) Un dels vocals de la Comissió de Docència de la UDM corresponent.

Les avaluacions anuals i finals es faran constar en les corresponents actes del Comitè d'Avaluació.

Per realitzar les avaluacions es disposarà de:

- Un informe de cadascuna de les rotacionesdel resident, tant internes com externes (Fitxa 1, veure annex 1) i uns criteris per a la realització de l'avaluació. (Vegeu annex 2).
- Un informe avaluació anual. (Fitxa 2, vegeu annex 3).
- Un informe a omplir pel resident després de cada rotació. (Fitxa 3, vegeu annex 4).

12. Annexos

12.1. Annex 1

MINISTERI D' EDUCACIÓ
MINISTERI DE SANITAT I POLÍTICA SOCIAL **FITXA 1**

AVALUACIÓ ROTACIÓ

COGNOMS I NOM:		
NACIONALITAT:	DNI/PASSAPORT:	
CENTRE:		
TITULACIÓ:	ESPECIALITAT:	ANY DE RESIDENCIA:
TUTOR:		

ROTACIÓ

CONTINGUT:	/ DURADA: DE A
UNITAT:	/ CENTRE
RESPONSABLE DE LA UNITAT:	

AVALUACIÓ CONTINUADA

A.-. CONEIXEMENTS I HABILITATS	CALIFICACIÓ (1)
NIVELL DE CONEIXEMENTS TEÒRICS ADQUIRITS	
NIVELL D'HABILITATS ADQUIRIDES	
HABILITAT, VALORACIÓ I ELABORACIÓ DEL DIAGNÒSTIC I PLA TERAPÈUTIC	
CAPACITAT PER PRENDRE DECISIONS	
UTILITZACIÓ RACIONAL DE RECURSOS	
MEDIA (A)	

B.-ACTITUTS	CALIFICACIÓ (1)
MOTIVACIÓ	
DEDICACIÓ	
I INICIATIVA	
PUNTUALITAT/ASSISTÈNCIA	
NIVELL DE RESPONSABILITAT	
RELACIONS PACIENT/FAMÍLIA	
RELACIONS EQUIP DE TREBALL	
MEDIA (B)	

Puntuació de 0 a 3: 0 negatiu, 1 apte, 2 destacat, 3 excel·lent.

CALIFICACIÓ AVALUACIÓ CONTINUADA
(70 % A + 30 % B)

CALIFICACIÓ (1)	CAUSA E.NEG (3)

CALIFICACIÓ LLIBRE DE L'ESPECIALISTA EN FORMACIÓ

CALIFICACIÓN (1)	CAUSA E.NEG.(3)

En_____ _____de_____de 20

VIST I PLAU: EL CAP DE LA UNITAT EL TUTOR

12.2. Annex 2. Criteris per a la realització de l'avaluació de cada rotació del resident

CONEIXEMENTS I HABILITATS

1. Nivell de coneixements teòrics adquirits

0	Molt escassos, els seus pocs coneixements no li permeten efectuar raonaments clínic-pràctics vàlids; no sembla entendre molt el què estudia o llegeix. O bé aparentment, no acostuma a estudiar o a llegir.
1	Limitats però suficients per desenvolupar l'activitat professional.
2	Adients que li permeten una bona pràctica professional.
3	Excel·lents, és brillant.

2. Nivell d'habilitats adquirides

0	No sembla capaç d'aprendre moltes de les habilitats pròpies de l'especialitat.
1	S'instrueix amb alguna dificultat, lentament, però ho aconsegueix.
2	S'instrueix a bon ritme, d'acord amb els objectius assenyalats en el seu programa de formació.
3	Excel·lent ritme i qualitat dels ensinistraments.

3. Habilitat en l'enfocament diagnòstic o dels problemes i pla terapèutic

0	No mostra cap criteri raonable a l'hora de realitzar l'enfocament diagnòstic o dels problemes.
1	Refereix criteris raonables, enfront diverses opcions diagnòstiques o possibles solucions habitualment tria el criteri adient.
2	Davant diverses opcions diagnòstiques o possibles solucions, quasi sempre escull la correcta, amb uns criteris total i adientment raonats.
3	Sempre tria la hipòtesi més raonable en termes pràctics, completament adient a la realitat. Capaç de considerar hipòtesis sofisticades però raonables. Capacitat d'enfocament diagnòstic excel·lent.

4. Capacitat per decidir

0	Pren decisions precipitades que condueixen a un error, o no pren decisions mai.
1	No acostuma a assumir decisions de cert risc, encara que els seus coneixements ho permeten.
2	Adopta decisions adients al seu nivell de coneixements, i acostumen a ser correctes.
3	Pren decisions amb rapidesa i la millor pel seu nivell de coneixements. Coneix les seves limitacions i evita decisions que sap que el sobrepassen. Decisions ocasionalment intuïtives però amb èxit.

5. Utilització racional de recursos

0	Realitza gran nombre d'exploracions o tractaments sense justificació.
1	El procés d'utilització de recursos és lleugerament desajustat. A vegades, suggereix exploracions o tractaments de baixa utilitat pel que fa el cas.
2	Racionalitza la utilització de recursos de forma habitualment correcta.
3	Pensa sempre en termes d'eficiència: l'exploració o tractament decisius entre els menys arriscats i menys cars.

b) ACTITUDS

1. Motivació

a) Mostra interès pel pacient i l'entorn, realitzant –si és possible- l'estudi d'imatge concret en relació al seu any de residència.

b) Estudia els casos radiològics actualitzant els coneixements científics i col·labora voluntàriament en el manteniment al dia de les històries clínico-radiològiques de forma detallada.

c) Valora amb d'altres professionals el significat de certs resultats o l'evolució dels malalts (intentant obtenir el màxim rendiment).

0	No acompleix cap dels apartats.
1	Acompleix el criteri a).
2	Acompleix el criteri a) i b).
3	Acompleix els tres criteris.

2. Dedicació

Temps de dedicació a les labors assistencials atribuïdes (guàrdies excloses).

0	El temps de dedicació a les activitats del Servei és escàs.
1	Dedica el temps just a les activitats del Servei, però li permet aconseguir els objectius docents.
2	La seva dedicació a les activitats del Servei és apropiada, de manera que li permet aconseguir els objectius docents de forma destacada.
3	No només té una dedicació excepcional, sinó que profunditza en el coneixement de la patologia dels pacients i en altres activitats del Servei.

3. Iniciativa

0	Realitza les activitats específiques de la rotació sempre a demanda del tutor.
1	Realitza les activitats de la rotació habitualment per pròpia iniciativa sense necessitat de sol·licitar-ho.
2	Proposa amb freqüència al tutor activitats clíniques, docents i d'investigació sense ser requerit a fer-ho.
3	Proposa i dinamitza l'organització d'activitats assistencials, docents i d'investigació a la resta de l'equip.

4. Puntualitat / assistència a les diferents activitats. Acompleix l'horari normal de treball

0	Mai o quasi mai.
1	Habitualment.
2	Sempre.
3	Dedicació horària per sobre de la seva jornada laboral. Alt nivell de responsabilitat.

5. Relacions pacient/família

Es refereix a les disfuncions ocorregudes amb la família o amb el pacient com a conseqüència de les actituds o el comportament del resident.

0	Mantenir una actitud distant , indiferent que a vegades genera conflictes innecessaris; acostuma a ser persona no grata a familiars i pacients.
1	Habitualment té una actitud una mica distant, sense propiciar relacions més fluïdes, però no acostuma a originar conflictes innecessaris.
2	Les relacions són correctes, generalment les relacions són fluïdes.

3	El resident connecta perfectament amb les famílies i els pacients, és tolerant, s'interessa pels seus problemes personals i socials, i dedica temps extra a discutir aspectes mèdics i altres preocupacions en l'entorn família/ pacient.

6. Relacions amb l'equip de treball

0	Demostra una total indiferència enfront els problemes i/o decisions de l'equip. No participa en les activitats de l'equip (reunions, sessions...).
1	Ocasionalment és poc tolerant o mostra una certa indiferència davant determinats problemes i/o decisions de l'equip. Participa passivament en les activitats referint poc interès.
2	Relacions adients. Pren interès davant els problemes i/o decisions de l'equip. Participa en les activitats de l'equip amb interès.
3	Relacions amigables. Pren interès i participa activament en els problemes, activitats, pren decisions i iniciatives que impliquen a l'equip. Totalment integrat.

12.3. Annex 3

MINISTERI D' EDUCACIÓ
MINISTERI DE SANITAT I POLÍTICA SOCIAL **FITXA 2**

FULLA D'AVALUACIÓ ANUAL DEL RESIDENT.

COGNOMS I NOM:		
NACIONALITAT:	DNI/PASSAPORT:	
CENTRE:		
TITULACIÓ:	ESPECIALITAT:	ANY DE RESIDÈNCIA
TUTOR:		

PERMANÈNCIA AL CENTRO

VACANCES REGLAMENTÀRIES:
PERÍODES DE BAIXA:

ROTACIONS

CONTINGUT	UNITAT	CENTRE	DURACIÓ	CALIFICACIÓ	CAUSA E. NEG.

ACTIVITATS COMPLEMENTÀRIES				
CONTINGUT	**TIPUS D'ACTIVITAT**	**DURADA**	**CALIFICACIÓ**	**CAUSA E NEG**

INFORMES RESPONSABLES ASSISTENCIALS

CALIFICACIÓ (2)	**CAUSA E. NEG. (3)**

CALIFICACIÓ AVALUACIÓ ANUAL
MEDIA ROTACIONS + A.C. (Si procedeix) + INF (Si procedeix)

CAUSA D'AVALUACIÓ NEGATIVA

En _____ a ___ de _____ del 201__

Segell de la institució

El/la coordinador/a docent
Signat

12.4. Annex 4

FITXA 3

FULLA D'AVALUACIÓ A EMPLENAR PEL RESIDENT EN PERÍODE DE FORMACIÓ EN L'ESPECIALITAT D'INFERMERIA PEDIÀTRICA.

Nom i cognoms _____

Any de residència _____

Àrea avaluada: _____

Centre_____

Període _____

Nom del tutor _____

Criteris a avaluar:

Capacitat docent del centre_____

Interès docent del tutor_____

Valoració de les activitats docents (sessions clíniques, tallers, sessions bibliogràfiques) _____

Grau d'acompliment dels mínims pràctics en el programa de l'especialitat avaluada _____

Puntuació:

0 - Deficient.
1 - Insuficient (és imprescindible millorar).
2 - Suficient (és convenient millorar).
3.- Bé.
4.- Molt satisfactori.

Comentaris:

Signat:

En _____ a ___ de _____ del 201__

hospitaltrueta.cat

@htrueta

Generalitat de Catalunya
Departament de Salut

Hospital Universitari de Girona
Doctor Josep Trueta